

MORAVSKÁ VYSOKÁ ŠKOLA OLOMOUC

Ústav společenských a právních věd

Vlasta Zapatová

Orgány obce a jejich komunikace s občany

**Municipal Authorities and the Communication with their
Citizens**

Bakalářská práce

Vedoucí práce. JUDr. Mgr. Marek Hodulík

Olomouc 2015

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně a použila jen uvedené informační zdroje. Prohlašuji, že odevzdaná tištěná verze bakalářské práce se shoduje s elektronickou verzí vloženou do IS/STAG.

Olomouc 27. 3. 2015

vlastnoruční podpis

Poděkování

Touto cestou bych ráda poděkovala vedoucímu své bakalářské práce JUDr. Mgr. Marku Hodulíkovi za cenné připomínky a odborné rady. Dále bych chtěla poděkovat Mgr. Martinu Finkovi za laskavý přístup při konzultacích praktické části bakalářské práce.

OBSAH

ÚVOD.....	6
TEORETICKÁ ČÁST.....	8
1. VEŘEJNÁ SPRÁVA.....	8
1.1. Státní správa	8
1.2. Samospráva	8
1.3. Ostatní veřejná správa	10
2. OBEC.....	11
2.1. Samostatná působnost obce.....	12
2.2. Přenesená působnost obce.....	12
3. ORGÁNY OBCE.....	15
3.1. Zastupitelstvo obce.....	15
3.1.1. Výbory zastupitelstva obce	19
3.2. Rada obce	21
3.2.1. Komise rady obce	23
3.3. Starosta obce	23
3.3.1. Místostarosta obce	25
3.4. Obecní úřad	25
3.4.1. Tajemník	26
3.4.2. Zaměstnanci	27
3.5. Zvláštní orgány obce	28
3.5.1. Obecní policie	28
4. FORMY KOMUNIKACE ORGÁNŮ.....	28
4.1. Povinné a dobrovolné zveřejňování informací obce	29
4.2. Získávání informací na základě žádostí	30
4.3. Přístup k informacím o činnosti obce.....	31
4.3.1. Právo nahlížet do dokumentů obce.....	32

4.3.2.	Úřední deska obecního úřadu	32
4.3.3.	Usnesení a zápisy ze zasedání zastupitelstva a schůze rady obce	33
5.	PRAKTICKÁ ČÁST.....	35
5.1.	Cíl výzkumného šetření.....	35
5.2.	Volba výzkumného šetření – osobní motivace	35
5.3.	Formulace výzkumného problému.....	36
5.4.	Stanovení hypotéz a dílčích výzkumných otázek	36
5.5.	Struktura výzkumného vzorku	37
5.6.	Zpracování a interpretace dat prvního stupně	38
5.7.	Interpretace výsledků třídění druhého stupně	47
5.8.	Shrnutí výsledků výzkumného šetření	48
6.	Diskuse a návrh opatření.....	50
	ZÁVĚR.....	52
	Anotace.....	53
	Seznam použité literatury.....	55
	Seznam internetových zdrojů.....	56
	Zákony a další zdroje.....	57
	Seznam tabulek a obrázků.....	58
	Seznam grafů.....	59
	Seznam příloh.....	60

ÚVOD

Komunikace orgánů obce s občany je součástí každodenního života. Každý z nás ve svém životě alespoň někdy potřebuje získat informace z obecního úřadu, buď administrativní údaje, nebo se přinejmenším potřebujeme dozvědět o různých společenských, kulturních nebo sportovních akcích, které se konají v obci, kde žijeme.

Toto téma své bakalářské práce jsem si zvolila proto, že je mi komunikace orgánů obce s občany osobně blízká. Již 12 let aktivně pracuji v Osadním výboru v Drahotuších, v minulém volebním období jsem byla zastupitelkou města Hranic a od roku 2014 jsem zastupitelkou i členkou rady města Hranic. Současně jsem také zaměstnancem Městského úřadu Hranice, odboru správy majetku, oddělení investic. Spojení mé práce zaměstnance městského úřadu s povinnostmi zastupitele i radního je někdy velmi náročné, ale současně velmi zajímavé, a věřím, že je přínosem pro mé město. Díky tomuto propojení vnímám nutnost zpětné vazby od občanů, bez níž by orgány města nemohly správně hájit zájmy svých občanů a řádně plnit úkoly svěřené jim zákonem nebo v rámci samosprávy. Problém komunikace s občany také považuji za velmi aktuální. Cílem této bakalářské práce je především zjistit, nakolik se občané zajímají o informace zveřejňované na úřední desce, a také nakolik je zajímají ostatní informace o dění v obci.

Teoretická část bakalářské práce je zaměřena na vymezení základních pojmů veřejné správy, jako je státní správa, samospráva a ostatní veřejná správa. V práci dále specifikuji, čím se uvedené správy zabývají a které kompetence spadají do jejich působnosti. V teoretické části popíši specifikaci orgánů obce, kterými jsou starosta, místostarosta, rada města, zastupitelstvo.

K získání informací pro psaní bakalářské práce jsem studovala legislativu zaměřenou na téma orgány obce, další informace jsem čerpala z odborné literatury, nařízení vlády, rozsudku Nejvyššího správního soudu, Ústavy České republiky, Listiny základních práv a svobod. K získání dalších informací dané problematiky jsem využívala webové stránky ombudsmana, Ministerstva vnitra ČR a dalších institucí.

Odborné informace jsem čerpala v knize Stanislava Kadečky „Právo obcí a krajů v České republice: rukověť územní samosprávy: jak řídit kraj, město a obec“, která je zaměřena na místní a regionální právní předpisy. Z knihy Stanislava Balíka „Komunální

politika“ jsem získávala fakta o orgánech a působnosti obce. V publikaci „Zákon o obcích“ Zdeňka Koudelky jsem studovala informace o zákon o obcích. Dále jsem v knize Petra Průchy „Správní právo“ čerpala informace o správním právu, veřejné správě a samosprávě.

V praktické části bakalářské práce se pak budu věnovat dotazníkovému šetření mezi občany v obcích nad 3000 obyvatel v Olomouckém kraji dle svého vlastního výběru, konkrétně ve městech Hranice a Lipník nad Bečvou a v obci Hlubočky. Hlavním cílem šetření bude zjistit od respondentů, zda se zajímají o informace zveřejňované na úřední desce, ale také jestli respondenti mají zájem o nové informace a formu jejich sdělení (například o konání kulturních, sportovních a společenských akcí ve své obci). Dále se v dotazníku zeptám na informační kanály, které jsou nejvíc používané v uvedených městech a obci. Porovnáím, zda jsou informační kanály občany používány všude stejně často, nebo zda jsou rozdíly v četnosti využívání informačních kanálů podle rozlohy města. Pokusím se zjistit, proč je některý informační kanál používán více nebo méně, a určím hypotézu, kterou na základě dotazníkového šetření potvrdím nebo vyvrátím. Poté navrhnou obcím informační kanál, který ve městě chybí, a obce by si nový informační kanál mohly zřídit. Může se stát, že informační kanál je v obci zřízen, ale občané jsou o jeho provozu málo informováni a požadují jeho zavedení.

TEORETICKÁ ČÁST

1. VEŘEJNÁ SPRÁVA

Termínem veřejná správa označujeme správu veřejných záležitostí, které jsou vykonávány ve veřejném zájmu. Veřejnou správu rozdělujeme na:

- státní správu
- samosprávu
- ostatní veřejnou správu

1.1. Státní správa

Státní správa je uskutečňována jménem a v zájmu státu a je velmi důležitou součástí veřejné správy. Pomocí státní správy se uskutečňuje výkonná moc státu, která se od zákonodárné moci liší tím, že zákony netvoří, ale používá je a dohlíží na jejich dodržování. Od moci soudní se moc výkonná odlišuje tím, že v případě veřejné správy je prioritní veřejný zájem, kdežto pro soudnictví je typická soudcovská nezávislost a nestrannost.¹ Orgány státní správy jsou zřízeny na základě Ústavy České republiky, ústavních i běžných zákonů. Zákony upravují postavení orgánů státní správy, vymezují jejich pravomoc, věcnou působnost, místní působnost. Organizačně je státní správa souhrnem institucí fungujících na principu nadřízenosti a podřízenosti.

1.2. Samospráva

Samospráva spadá stejně jako státní správa pod veřejnou správu, ale je uskutečňována jinými orgány a prostředky. Představuje formu řízení, kdy subjekt rozhoduje sám o sobě.

Samospráva znamená, že veřejné záležitosti spravuje místo státu veřejnoprávní svaz, který k tomu vytváří vlastní orgány. Podle toho, o jaký svaz jde, můžeme samosprávu rozdělit na územní, zájmovou a profesní. „Samospráva zahrnuje takovou oblast veřejné

---

¹ Srov. KADEČKA, S. a RIGEL, F., *Výkon státní správy - kompetence, odpovědnost*.
<<http://www.mvcr.cz/soubor/vykon-statni-spravy-kompetence-pdf.aspx>>

správy, která je zákonem svěřena subjektům, jichž se bezprostředně týká.“² Jde o princip vykonávání veřejné správy jak úředníky, tak i zástupci z řad občanů.

Územní samosprávou jsou nazývány především obce jako základní územní samosprávné celky, a také kraje jako vyšší územní samosprávné celky, jejichž právo na samosprávu je zakotveno přímo v Ústavě.³ Podstata této samosprávy spočívá v tom, že obci podléhají osoby zde žijící a jejich prostřednictvím i věci na jejím území. Převažuje zde kolegiální řízení a laické složení orgánů obce.⁴ Obec v rámci samosprávy rozhoduje například o investičních akcích, o zřízení příspěvkových organizací, o grantových programech, o majetkoprávních rozhodnutích a dalších rozhodnutích místního významu.

Do popředí se dostává otázka, kdy má veřejnou moc vykonávat stát, a kdy územní samospráva. Vztah státu a obcí se nesmí chápat jako vztah subjektů, které stojí proti sobě, protože oba vykonávají veřejnou moc a spolu tak vytvářejí demokratické řízení státu. V České republice je veřejná správa vykonávána na smíšeném principu. Samospráva tvoří tu oblast veřejné správy, kterou zákony výslovně svěřily subjektům, kterých se to týká. Kraje i obce vedle samosprávy současně vykonávají i část státní správy jako tzv. přenesenou působnost.⁵ Jak v rámci přenesené působnosti, tak v rámci samosprávy mohou obce a kraje vydávat podzákonné právní předpisy, kterými jsou nařízení a vyhlášky.

Dalším typem samosprávy je pak samospráva zájmová a profesní, kdy je právo na samostatné rozhodování o vlastních záležitostech svěřeno subjektům, které spojuje společný zájem nebo výkon specifického povolání. Jako příklad profesních samosprávných subjektů lze uvést tzv. komory, tedy Českou advokátní komoru, Českou komoru architektů, Českou lékařskou komoru nebo Českou stomatologickou komoru atd. Příkladem zájmové samosprávy je především školní samospráva, typicky na veřejných vysokých školách, kterou vykonávají akademičtí pracovníci a studenti prostřednictvím z nich zvoleného akademického senátu a dalších orgánů.⁶

---

² PRŮCHA, P., *Správní právo: obecná část*, 7, s. 66.

³ Ústava ČR, čl. 8, čl. 99–105

⁴ Srov. BALÍK, S., *Komunální politika Obce, aktéři a cíle místní politiky*, s. 12.

⁵ Srov. PRUCHA, P., *Jak řídit kraj, město, obec: rukověť územní samosprávy*, s. 6.

⁶ Srov. HENDRYCH, D. a kol. *Správní právo - obecná část*, 7, s. 245.

Kromě subjektů, které samospráva a státní správa obsahují, se od sebe liší způsoby a metodami působení na spravované objekty.⁷

1.3. Ostatní veřejná správa

Kromě státní správy a samosprávy existuje ve veřejné správě ještě zbytková oblast, vykonávaná částečně samosprávnými a částečně nesamosprávnými institucemi, jestliže plní veřejný úkol. Ta se označuje jako ostatní veřejná správa a nevykonává ji ani veřejnoprávní korporace územního celku či profesní a zájmové samosprávy, ani stát. Sem zařazujeme instituce, které plní pro stát různé důležité úkoly. Patří sem například Česká televize, Česká tisková kancelář nebo Český rozhlas.⁸

---

⁷ Srov. PRŮCHA, P., *Správní právo: obecná část*, 8. s. 66.

⁸ Srov. HENDRYCH, D. a kol., *Správní právo – obecná část*, s. 305.

2. OBEC

V evropských státech je již tradičně obec vnímána jako základní společenství fyzických osob na určitém území. Obce můžeme charakterizovat jako územní samosprávné celky, které jsou součástí vyššího samosprávného celku – kraje.⁹ „Obec tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce.“¹⁰

Obec má právní subjektivitu i způsobilost k právním úkonům, hospodaří s vlastním majetkem a v právních vztazích vystupuje svým jménem. Působnost obce je charakterizována jako oblast svěřených úkolů, respektive oblast společenských vztahů, které může obec regulovat. V Ústavě České republiky, hlava sedmá, Územní samospráva, článek 100 je zakotveno právo na samosprávu územních samosprávných celků. Na základě zákona č. 172/1991 Sb. o přechodu některých věcí z majetku České republiky do vlastnictví obcí jim byl současně svěřen vlastní majetek.¹¹ Dnes se obce řídí zákonem č. 128/2000 Sb. o obcích (obecní zřízení).

Občané České republiky i občané Evropské unie, kteří jsou přihlášení k trvalému pobytu v obci a dovršili 18 let věku, se mohou podílet na výkonu územní samosprávy v obci. Mají právo volit a být zvoleni do zastupitelstva a mohou rozhodovat o referendu, jestliže je v obci vyhlášeno. Možnosti aktivního zapojení občanů do samosprávy obce pak představují zejména: právo vyjadřovat se na zastupitelstvu k projednávaným bodům, k návrhu rozpočtu obce a k závěrečnému účtu obce, nahlížet do rozpočtu obce a do závěrečného účtu obce, nahlížet do usnesení zastupitelstva, rady, výborů a komisí, a mohou podávat orgánům obce podněty, návrhy a připomínky. Dále může občan požádat o projednání určité záležitosti v oblasti samostatné působnosti rady nebo zastupitelstva. Každý občan obce se také může stát členem výborů zastupitelstva¹² (např. výbor kontrolní, finanční, osadní), komisí rady nebo může být členem zvláštních orgánů (např. komise pro projednávání přestupků). Zákon o obcích v § 95 stanoví, že občané musí být informováni o místě, době a navrženém programu každého zasedání zastupitelstva obce nejméně sedm dní před jeho konáním. Občané se mohou účastnit veřejných zasedání zastupitelstva.

---

⁹ Srov. PRŮCHA, P., *Místní správa: obecná část*, 1, s. 57.

¹⁰ KADEČKA, S., *Práva obcí a krajů v České republice*, s. 97.

¹¹ Srov. tamtéž, s. 115.

¹² Členy výborů na základě návrhu volí zastupitelstvo, předsedou výboru (mimo osadního) je vždy zastupitel.

Existují i další způsoby, jak se mohou občané podílet na samosprávě obce. Tyto způsoby již nevyžadují, aby měl občan v dané obci trvalé bydliště. Občané se mohou na samosprávě podílet tím, že budou orgánům obce podávat k projednání návrhy, které se týkají záležitostí samosprávy obce. Návrhy mohou být podávány v ústní i písemné podobě.¹³

2.1. Samostatná působnost obce

Jedná se o klasickou obecní samosprávu. Obec spravuje svoje věci samostatně v zájmu obce a jejích občanů. V rámci samostatné působnosti obec především ve svém územním obvodu zabezpečuje rozvoj sociální péče, stará se o uspokojování potřeb svých občanů, zejména o potřeby bydlení, ochranu zdraví, dopravu a spoje, potřeby informací, výchovy a vzdělávání, kulturní rozvoj a o veřejný pořádek. Obec je při vykonávání samostatné působnosti povinna dodržovat zákony a závazné právní předpisy.

Na základě Ústavy ČR, hlavy sedm, Územní samospráva, čl. 104 má zastupitelstvo obce právo vydávat obecně závazné vyhlášky. Ty nikdy nesmí být v rozporu se zákony České republiky. Právě formou obecně závazné vyhlášky může obec v samostatné působnosti ukládat povinnosti např. k zabezpečení veřejného pořádku, pro pořádání sportovních a kulturních akcí, k zajištění čistoty ulic a zeleně. Vyhlášky se mimo jiné mohou týkat poplatkové agendy. Poplatky mohou být stanoveny jen v souladu se zákonem o místních poplatcích, který na obec delegoval uvedenou pravomoc v následujících oblastech: „poplatek ze psů, poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt, poplatek za užívání veřejného prostranství, poplatek z reklamních zařízení, poplatek ze vstupného, poplatek z ubytovací kapacity v rekreačních a vzdělávacích zařízeních, dislokační poplatek, poplatek z prodeje alkoholických nápojů a tabákových výrobků, poplatek za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst.“¹⁴

2.2. Přenesená působnost obce

Přenesená působnost obce představuje výkon státní správy, jejíž část stát přenesl na územně samosprávné celky. Obce provádějí státní správu kvůli celkové hospodárnosti, efektivnosti, znalosti místních poměrů, informovanosti a užšímu kontaktu s občany.

---

¹³ Srov. PRŮCHA, P., *Správní právo: obecná část*. 8., s. 236 -238.

¹⁴ Zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, v.z.p.p., § 1

Jedná se o provádění činností, které měly sice původně zajišťovat orgány státu, ale zákony delegovaly plnění těchto úkolů na obce. Svěřit výkon státní správy orgánům samosprávy lze jen tehdy, jestliže to stanoví zákon.¹⁵

V souvislosti s výkonem přenesené působnosti však obce neztrácejí povahu samosprávného celku. Přenesenou působnost vždy vykonávají v rámci tzv. správních obvodů, které představují vymezení územní působnosti správního úřadu.

Metodickou a odbornou pomoc při výkonu přenesené působnosti vůči orgánům obcí vykonává krajský úřad, který je v této oblasti nadřazeným a také odvolacím orgánem.

Podle objemu výkonu přenesené působnosti rozdělujeme obce do tří skupin:

- Obec prvního stupně – obce vykonávají agendu menšího rozsahu, která nezatěžuje zaměstnance obecního úřadu a není zde zvláštní zaměstnanec pro výkon této správy. Jedná se například o řízení o některých přestupcích, povolování kácení dřevin na území obce, agenda silničního správního úřadu, matriční úřad.
- Obec druhého stupně – obce vykonávají agendu prvního stupně plus agendu stavebního řízení, životního prostředí. Obce druhého stupně mají pro výkon státní správy již profesionální úředníky.
- Obec třetího stupně – obce třetího stupně vykonávají agendu prvního a druhého stupně, ale navíc vykonávají i agendu, kterou dělaly okresní úřady. Do náplně přenesené působnosti třetího stupně patří vydávání osobních i cestovních dokladů, zajišťují agendu registru vozidel, vydávání řidičského oprávnění, agendu právní ochrany dětí, živnostenského, vodoprávního, stavebního, silničního, živnostenského úřadu, dále zajišťují územní plánování a agendu úseku myslivosti, lesů a rybářství.¹⁶

Jelikož obce vykonávají úkoly za stát, mají od státu nárok na příspěvek, který jim částečně uhradí náklady vzniklé v souvislosti s plněním úkolů. Uvedený příspěvek dostávají obce ze státního rozpočtu.¹⁷ Při vykonávání přenesené působnosti jsou obce povinny dodržovat právní předpisy, usnesení vlády, směrnice ústředních správních úřadů a návrhy opatření, případně rozhodnutí krajského úřadu (v rámci kontroly výkonu

---

¹⁵ Srov. KOČÍ, R., *Obecní samospráva v České republice: praktická příručka s judikaturou*. s. 72.

¹⁶ Tamtéž, s. 73 – 75.

¹⁷ Srov. MATRASOVÁ, E., a ŠLAUF, V., *Zákon o obcích (obecní zřízení) včetně prováděcích předpisů: s komentářem*. 2, 87s.

přenesené působnosti).¹⁸ Podle čl. 79 odst. 3 mohou obce v rámci přenesené působnosti vydávat nařízení.

---

¹⁸ Srov. KOLMAN, P., *Obecní úřad z pohledu správního práva*. <<http://ihned.cz/c1-42774900-obecni-urad-z-pohledu-spravniho-prava>>

3. ORGÁNY OBCE

Obec je spravována zastupitelstvem obce, které je jejím hlavním orgánem. Další orgány obce jsou: rada obce, starosta a obecní úřad. Ve městě plní funkci zastupitelstva obce zastupitelstvo města a dalšími orgány města jsou rada města, starosta a městský úřad. Ve statutárním městě vykonává funkci zastupitelstva obce zastupitelstvo města, rada města, primátor a magistrát.¹⁹ Obec i město si mohou zřizovat také zvláštní orgány podle příslušných předpisů.²⁰

3.1. Zastupitelstvo obce

Zastupitelstvo obce je nejvyšším samosprávným orgánem obce. Základní postavení zastupitelstva je dáno v Ústavě České republiky. Podle článku 101 odst. 1 Ústavy je obec samostatně spravována zastupitelstvem.

Zastupitelstvo obce vzniká v komunálních volbách, které se konají na základě rovného, přímého a všeobecného volebního práva, a je hlasováno tajnou volbou. „Počet členů zastupitelstva obce na příští volební období stanoví ve lhůtě nejméně 85 dnů před konáním celostátních voleb do zastupitelstev v obcích dosavadní zastupitelstvo obce.“²¹ Zastupitelstvo může mít nejméně 5 členů a nejvíce 55 členů. Při určení počtu členů zastupitelstva se přihlédne k počtu obyvatel a také k rozloze územního obvodu. Jestliže stávající zastupitelstvo neurčí počet členů nového zastupitelstva ve stanoveném termínu, zvolí se ve volbách počet členů zastupitelstva ve stejném počtu, jaké mělo dosavadní zastupitelstvo.

Mandát člena zastupitelstva vzniká jeho zvolením v tajných volbách. Ustavující zasedání nového zastupitelstva svolává starosta do 15 dnů od vyhlášení výsledků voleb.²² Zvolený zastupitel na prvním zasedání zastupitelstva skládá slib v tomto znění: „Slibuji věrnost České republice. Slibuji na svou čest a svědomí, že svoji funkci budu vykonávat svědomitě, v zájmu obce (města, městyse) a jejích (jeho) občanů a řídit se

---

¹⁹Srov. KADEČKA, S., *Právo obcí a krajů v České republice*, s. 138.

²⁰Srov. KOČÍ, R., *Obecní samospráva v České republice: praktická příručka s judikaturou*, s. 135.

²¹MATRASOVÁ, E., a ŠLOUF, V., *Zákon o obcích (obecní zřízení) včetně prováděcích předpisů s komentářem*, s. 99.

²²Srov. BALÍK, S., *Komunální politika: obce, aktéři a cíle místní politiky*, s. 67.

Ústavou a zákony České republiky“²³. Člen zastupitelstva svá práva a povinnosti vykonává osobně a není povinen dodržovat příkazy své politické strany nebo hnutí.

Tab. č. 1 - Stanovení počtu členů zastupitelstva ²⁴

Počet obyvatel	Počet členů zastupitelstva
Do 500 obyvatel	5 až 15 členů
Nad 500 obyvatel do 3 000 obyvatel	7 až 15 členů
Nad 3 000 obyvatel do 10 000 obyvatel	11 až 25 členů
Nad 10 000 obyvatel do 50 000 obyvatel	15 až 35 členů
Nad 50 000 obyvatel do 150 000 obyvatel	25 až 45 členů
Nad 150 000 obyvatel	35 až 55 členů

Zdroj: vlastní zpracování

„Z hlediska formy výkonu funkce zastupitelstva obce obecní zřízení rozlišuje uvolněného a neuvolněného člena zastupitelstva obce.“²⁵ Dlouhodobě uvolněný člen zastupitelstva dostává za výkon své funkce odměnu podle zákona o obcích, která je vyplácena z rozpočtu obce. Neuvolněnému členovi zastupitelstva (pokud je v pracovním poměru) poskytuje jeho zaměstnavatel pro výkon funkce pracovní volno s náhradou mzdy. Obec určuje rozsah doby, která je potřebná pro výkon funkce. Náhradu mzdy uhradí obec zaměstnavateli zastupitele. Pokud neuvolněný člen zastupitelstva obce není v pracovním nebo obdobném poměru (je osobou samostatně výdělečně činnou), tak mu obec ze svého rozpočtu platí v souvislosti s výkonem jeho funkce náhradu ušlého výdělku. Tato náhrada je ve výši paušální částky, kterou určilo zastupitelstvo obce pro daný kalendářní rok. Neuvolněným členům zastupitelstva obec může za výkon funkce poskytnout měsíční odměnu.²⁶

²³ Zákon č.128/2000 Sb. o obcích (obecních zřízeních) § 69, odstavec 2

²⁴ Tamtéž, § 68

²⁵ KOČÍ, R., *Obecní samospráva v České republice: praktická příručka s judikaturou*, s. 87.

²⁶ Srov. PRUCHA, P., *Jak řídit kraj, město, obec: rukověť územní samosprávy*, s. 17.

Zastupitel má tři základní práva:

- **právo iniciativy** – předkládá návrhy k projednání zastupitelstvu, radě, výborům i komisím,
- **právo interpelace** – zastupitel může mít dotazy, připomínky a podněty k radě, k jejím členům a také k předsedům výborů. Dále se může dotazovat statutárních orgánů právnických osob, které založila obec, vedoucích příspěvkových organizací a organizačních složek;
písemnou odpověď na dotazy musí zastupitel dostat do 30 dnů,
- **právo informace** – zastupitel má právo požadovat informace od zaměstnanců obecního úřadu a zaměstnanců právnických osob, které obec založila nebo zřídila. Požadované informace musí souviset s výkonem jeho funkce. Informace zastupiteli musí být poskytnuta nejpozději do 30 dnů.²⁷

Zastupitel má i dvě povinnosti, a to:

- **povinnost aktivně se účastnit** zasedání zastupitelstva a dalších orgánů, kterých je členem. Musí plnit úkoly, které mu orgány obce přidělí, především obhájí zájmy občanů obce,
- **nesmí se dostat do střetu zájmů** – jestliže má zastupitel pocit, že ze svého rozhodnutí v určité záležitosti může mít výhodu nebo škodu pro sebe sama nebo pro osobu sobě blízkou, je povinen tuto skutečnost oznámit před zahájením jednání orgánu obce, který má uvedenou záležitost projednávat.²⁸

Zastupitelstvo rozhoduje o věcech patřících do samostatné působnosti obce, zejména o:

- schvalování programu rozvoje obce,
- schvalování rozpočtu, závěrečného účtu obce a účetní závěrky,
- zřizování trvalých a dočasných peněžních fondů obce,
- zakládání a rušení příspěvkových organizací a organizačních složek obce a schvalování jejich zřizovacích listin,
- zakládání nebo rušení právnických osob, schvalování jejich zakladatelské listiny, společenské smlouvy, zakládací smlouvy a stanov,

---

²⁷ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), § 82

²⁸ Tamtéž, § 83

- zmocnění zástupce obce na valnou hromadu obchodních společností, v nichž má obec majetkovou účast,
- zřizování a rušení výborů, volbě jejich předsedů a dalších členů,
- volbě starosty, místostarostů a dalších členů rady a jejich odvolání z funkce,
- výši odměn neuvolněným členům zastupitelstva,
- zřízení a rušení obecní policie.²⁹

Zastupitelstvu je dále vyhrazeno rozhodovat o těchto majetkoprávních úkonech:

- nabytí, zcizení nemovitých věcí,
- poskytování věcných a peněžitých darů ve výši nad 20 tis. Kč,
- poskytování dotací nad 50 tis. Kč v zákonem vymezených případech,
- uzavírání smluv o sdružení, jichž je obec účastníkem,
- vklady do právnických osob, a to jak v peněžité, tak v nepeněžité formě,
- vzdání se práva a prominutí pohledávky, pokud je její hodnota vyšší než 20 tis. Kč,
- zastavení movitých věcí nad 20 tis. Kč,
- dohody o splátkách s delší lhůtou než 18 měsíců,
- schválení splátek delších než 18 měsíců,
- postoupení pohledávky vyšší než 20 tis. Kč,
- uzavření smlouvy o úvěru či půjčce, o poskytnutí dotace, převzetí dluhu, ručitelského závazku, o přistoupení k závazku,
- uzavření smlouvy o sdružení,
- vydání komunálních dluhopisů.³⁰

Zastupitelstvo se schází na území obce, a to minimálně jedenkrát za tři měsíce. Zasedání zastupitelstva svolává starosta, který jej obvykle i řídí. Zastupitelstvo je usnášeníschopné pouze za přítomnosti nadpoloviční většiny všech členů. Aby bylo usnesení přijato, musí být schváleno nadpoloviční většinou všech členů. Oznámení o konání zastupitelstva včetně jeho programu se musí uveřejnit nejméně sedm dnů před jeho konáním na úřední desce. Zasedání zastupitelstva je většinou veřejné. Jestliže je zastupitelstvo neveřejné (např. pracovní), pak nemůže být přijato žádné platné usnesení.

---

²⁹ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), § 84

³⁰ Tamtéž, § 85

Zápis ze zasedání zastupitelstva musí být pořízen do 10 dnů po jeho skončení a musí být k nahlédnutí na obecním úřadě.³¹

3.1.1. Výbory zastupitelstva obce

Zastupitelstvo dle zákona o obcích musí vždy ustavit dva výbory – kontrolní a finanční. Zastupitelstvo může zřídit ze své iniciativy další orgány zastupitelstva obce – osadní výbor, výbor pro nadnárodní menšiny.³² Předsedou výboru musí být vždy zastupitel (kromě osadního výboru). Počet členů výborů musí být lichý. Finanční a kontrolní výbor má nejméně 3 členy. Výbor nemá stanoveno, jak často se musí scházet, jeho usnesení se vyhotovuje písemně a podepisuje je předseda výboru. Pro platné usnesení musí hlasovat nadpoloviční většina všech členů výboru.

Výbory nejsou výkonné orgány s rozhodovací pravomocí, ale předkládají své návrhy a stanoviska zastupitelstvu, které následně rozhodne. Zastupitelstvo obce pověřuje výbory různými úkoly ke splnění. Výbory jsou odpovědné ze své činnosti zastupitelstvu. Jejich členy nemohou být starosta, místostarosta, tajemník obecního úřadu a zaměstnanci, kteří vykonávají rozpočtové a účetní práce na obecním úřadě.³³

3.1.1.1. Kontrolní výbor

Kontrolní výbor kontroluje plnění usnesení zastupitelstva obce a rady (pokud je rada zřízena), kontroluje dodržování právních předpisů ostatními výbory a obecním úřadem a plní další úkoly, které mu zadá zastupitelstvo obce.³⁴ Zákon o obcích (obecních zřízeních), Hlava 5, §119, přesně stanovuje, koho a jak může kontrolní výbor kontrolovat³⁵. Z každé kontroly je vyhotoven zápis včetně přesné specifikace nedostatků a následných návrhů na jejich odstranění. Zápis musí být podepsán členem výboru, který kontrolu provedl, a zaměstnancem, jehož činnost byla kontrolována. Následně je zápis předložen zastupitelstvu obce. Kontrolní výbor je kolektivní orgán, kontrola může být prováděna pouze na základě pověření výboru zastupitelstvem obce ke kontrole.

---

³¹ Srov. Práva občanů obce. *Ochrance.cz*

<http://www.ochrance.cz/uploads/tx_odlistdocument/Doporuceni_Prava_obcanu.pdf>

³² Obec, v jejímž územním obvodu žije podle posledního sčítání lidu alespoň 10 % občanů hlásících se k národnosti jiné než české, zřizuje výbor pro národnostní menšiny; § 177, odst. 3, zákon o obcích

³³ Srov. BALÍK, S., *Komunální politika: obce, aktéři a cíle místní politiky*, s. 78.

³⁴ Srov. tamtéž, s. 78.

³⁵ Plnění usnesení zastupitelstva, dodržování právních předpisů ostatními výbory a obecním úřadem na úseku samostatné působnosti, plní další kontrolní úkoly, kterými byl pověřen.

3.1.1.2. Finanční výbor

Finanční výbor kontroluje hospodaření obce a plní další úkoly zadané zastupitelstvem. Dohlíží především na to, zda obec využívá majetek účelně a hospodárně a jestli neručí za jiné závazky, než stanovuje zákon. Výbor také kontroluje dodržování rozpočtu a pravidla vymezená pro hospodaření.

Finanční výbor je nejen kontrolním orgánem zastupitelstva, ale je také iniciativním orgánem. Finanční výbor může zastupitelstvu navrhnout řešení zjištěných nedostatků při financování projektů obce. Dále může kontrolovat hospodaření s obecním majetkem, včetně hospodaření s majetkem svěřeným ke správě příspěvkovým organizacím. Projednává zprávu o přezkoumání hospodaření s auditorem nebo s orgány, které provádějí přezkum hospodaření obce.

Finanční výbor o výsledcích své kontrolní činnosti informuje zastupitelstvo, upozorňuje na zjištěné nedostatky a navrhuje opatření k nápravě.

Členem kontrolního i finančního výboru může být stejná fyzická osoba. Naopak členy výborů nemohou být osoby uvedené v zákoně o obcích § 119 (1).³⁶

3.1.1.3. Osadní výbor

Osadní výbor (místní výbor) může a nemusí být zřízen v částech obce. Většina měst a obcí si zřizuje osadní výbory, je to nejpřirozenější spojení mezi místní částí a obcí (městem). Členové osadního výboru hájí zájmy občanů v místní části při projednávání např. územního plánu, plánu rozvoje, při projednávání investičních akcí v obci atd. Osadní výbor má minimálně tři členy. Zákon o obcích neurčuje, jak se volí osadní výbory. Ve většině místních částí se konají veřejné schůze, kde občané žijící v místní části volí ze svého středu členy osadního výboru. Následně je musí jmenovat zastupitelstvo. Člen osadního výboru musí mít trvalé bydliště v dané části obce.

Do kompetencí osadního výboru patří např.

- předkládat zastupitelstvu, radě a výborům návrhy, které se týkají rozvoje části obce a rozpočtu obce,
- vyjadřovat se k návrhům, které jsou předkládány zastupitelstvu a radě k rozhodnutí, pokud se týkají části obce,

---

³⁶ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), §119 (starosta, místostarosta, tajemník obecního úřadu ani osoby zabezpečující rozpočtové a účetní práce na obecním úřadu)

- vyjadřovat se k připomínkám a podnětům, které předkládají občané obce orgánům obce.

37

Předseda osadního výboru může na zasedání zastupitelstva požádat o slovo a musí mu být vyhověno.

3.2. Rada obce

Rada obce je výkonným orgánem obce v oblasti samostatné působnosti a za svou činnost je odpovědná zastupitelstvu. V oblasti přenesené působnosti má pravomoci stanovené zákonem. Radu obce tvoří starosta, místostarosta a další členové rady. Všichni členové rady jsou voleni z členů zastupitelstva. Počet členů rady je v rozmezí 5–11 členů, jejich počet ale nesmí být vyšší než jedna třetina počtu členů zastupitelstva. V malých obcích, kde je zastupitelů méně než 15, se rada nevolí a pravomoci rady vykonává starosta obce, mimo pěti pravomocí, které nemůže vykonávat starosta, ale kde je tato pravomoc svěřena zastupitelstvu. Jedná se o tyto výjimky:

- rozhodování ve věcech obce jako jediného společníka obchodní společnosti
- vydávání nařízení obce,
- stanovení rozdělení pravomocí obecnímu úřadu, zřízení a zrušení odborů a oddělení obecního úřadu,
- stanovení celkového počtu zaměstnanců obce v obecním úřadu a organizačních složkách obce,
- přezkoumávání opatření přijatých v samostatné působnosti obecním úřadem a komisemi.³⁸

Je-li v obci zřízena funkce tajemníka, účastní se tajemník zasedání rady obce. Tajemník má poradní hlas. K projednávání jednotlivých bodů jednání rady může být pozván i jiný člen zastupitelstva nebo jiná osoba, je-li jejich přítomnost potřebná. Rada je usnášeníschopná, je-li přítomna nadpoloviční většina radních. Usnesení je přijato, souhlasí-li nadpoloviční většina všech členů rady.

Pravomoci rady:

- rozhodování v záležitostech obce jako jediného společníka obchodní společnosti,
- vydávání nařízení obce,

³⁷ Srov. BALÍK, S., *Komunální politika: obce, aktéři a cíle místní politiky*, s. 78-79.

³⁸ Srov. KOČÍ, R., *Obecní samospráva v České republice: praktická příručka s judikaturou*, s. 101.

- stanovení rozdělení pravomocí v obecním úřadě,
- zřizování a rušení odborů a oddělení obecního úřadu,
- stanovení celkového počtu zaměstnanců obecního úřadu v organizačních složkách obce,
- přezkoumání opatření v samostatné působnosti přijatých obecním úřadem a komisemi,
- územní plánování.

Radu svolává starosta a není stanoveno, jak často se musí konat. Schůze rady jsou na rozdíl od zastupitelstva neveřejné. Z jednání rady se vyhotovuje zápis, který je pořízen do sedmi dnů od konání rady. Zápis podepisuje starosta a místostarosta, je uložen na obecním úřadě a je k nahlédnutí členům zastupitelstva obce.

Působnost rady obce je především v těchto oblastech:

- připravuje návrhy pro jednání zastupitelstva a zabezpečuje plnění jeho usnesení,
- zajišťuje hospodaření obce podle schváleného rozpočtu a provádí rozpočtová opatření v rozsahu, který stanovilo zastupitelstvo,
- plní funkci zřizovatele zřízených právnických osob a organizačních složek s výjimkou městské policie,
- vydává nařízení obce,
- projednává a řeší návrhy, připomínky a podněty, které jí předložili členové zastupitelstva nebo komisí,
- schvaluje organizační strukturu obecního úřadu, schvaluje organizační řád, stanovuje počet zaměstnanců obecního úřadu, rozděluje pravomocí, zřizuje a zrušuje odbory a oddělení,
- na návrh tajemníka jmenuje a odvolává vedoucí odborů obecního úřadu, jmenuje a odvolává ředitele nebo vedoucí příspěvkových organizací,
- zřizuje a ruší komise, jmenuje a odvolává jejich předsedy a členy,
- kontroluje plnění úkolů v samostatné působnosti obce,
- ukládá pokuty v samostatné působnosti a rozhoduje o uzavírání nájemních smluv a smluv o výpůjčkách,
- stanovuje pravidla pro přijímání petic a stížností,
- rada rozhoduje v ostatních samosprávných záležitostech v případě, že tato pravomoc není zákonem vyhrazena zastupitelstvu nebo si ji zastupitelstvo samo nevyhradilo.³⁹

---

³⁹ Srov. BALÍK, S., *Komunální politika: obce, aktéři a cíle místní politiky*, s. 73 -74.

3.2.1. Komise rady obce

Rada má právo zřídit své orgány, které se označují jako komise. Je to její právo, nikoliv povinnost. Pokud se rada obce rozhodne, že žádné komise nebude zřizovat, žádný zákon neporušuje.⁴⁰ Komise není orgánem obce, ale je orgánem rady obce. Funkce komisí je poradní a iniciativní. Komise může být i výkonným orgánem, pokud vykonává přenesenou působnost. Komise je za svou činnost odpovědná radě obce. Pokud vykonává přenesenou působnost, je odpovědná starostovi obce.

Nejčastěji jsou zřizovány komise školská, investiční, bytová, životního prostředí, dopravní, bezpečnostní apod. Rada obce jmenuje a odvolává z funkce předsedu komise i její členy. Počet členů určuje rada a nemusí se jednat o lichý počet. Předseda komise nemusí být zastupitelem. Podklady pro jednání komisí nejčastěji připravují příslušné odbory na obecních úřadech ve spolupráci s předsedou komise.

Komise přestupková se dostává do zvláštního postavení. Starosta obce může rozhodnout, že přestupky bude projednávat přestupková komise, která bude zřízena právě jako komise rady. V uvedeném případě musí starosta tuto skutečnost projednat s ředitelem krajského úřadu podle příslušnosti obce. Komise je podle zákona⁴¹ tříčlenná, jedná a rozhoduje hlasováním, usnáší se většinou hlasů.

Předsedou takovéto komise může být pouze osoba s právníckým vzděláním nebo osoba, která získala zvláštní zkoušku odborné způsobilosti.

Kromě toho může rada pro zajišťování ochrany před povodněmi zřídit povodňovou komisi. Pokud protipovodňová komise v obci není zřízena, působnost uvedené komise vykonává rada obce. Předsedou povodňové komise je vždy starosta obce.⁴²

3.3. Starosta obce

Starosta obce zastupuje a reprezentuje obec navenek a má na starosti úkoly, které jsou stanoveny zákonem o obcích. Starosta je volen z členů zastupitelstva a jim je také za svou činnost odpovědný. Starosta svolává a řídí zasedání zastupitelstva. Dále spolu s místostarostou (nebo jiným radním) podepisuje zápis o průběhu zasedání, vyhlášky

---

⁴⁰ Srov. *Práva občanů obce. Ochrance.cz*

<http://www.ochrance.cz/uploads/tx_odlistdocument/Doporuceni_Prava_obcanu.pdf>

⁴¹ Zákon č. 200/1990 Sb., Zákon České národní rady o přestupcích, § 53 odst. 3

⁴² Srov. KOLMAN, P., *Orgány zastupitelstva obce a rady obce. Epravo*

<<http://www.epravo.cz/top/clanky/organy-zastupitelstva-obce-a-rady-obce-63392.html>>

nebo usnesení zastupitelstva obce. Mezi jeho kompetence patří i příprava, svolání a řízení schůze rady města. Pokud není v obci stanoven tajemník obecního úřadu, vykonává tuto funkci starosta. V tom případě je nadřízeným pracovníkem všech zaměstnanců obecního úřadu a zároveň je ve funkci statutárního orgánu zaměstnavatele podle zvláštních předpisů.⁴³

Starosta obce zodpovídá především za:

- informování veřejnosti o činnosti obce,
- plnění úkolů zaměstnavatele vůči zaměstnancům obce a stanovení platu – pokud není v obci zřízena funkce tajemníka. Pokud obec tajemníka má, má starosta funkci zaměstnavatele vůči tajemníkovi, uvolněným členům zastupitelstva a zaměstnancům, kteří nejsou zařazeni do obecního úřadu,
- objednání přezkoumání hospodaření obce.

Tím, že starosta řídí zasedání zastupitelstva a rady města, má možnost ovlivňovat, o čem se bude jednat na zastupitelstvu i na radě města. Uvedená skutečnost může mít zásadní vliv na výsledek jednání. Starosta může pozastavit výkon usnesení rady (je-li v obci zřízena), jestliže si myslí, že usnesení je nesprávné.

Dále má starosta právo při významných příležitostech nebo při občanských obřadech užívat závěsný odznak se státním znakem České republiky a textem Česká republika. Primátoři místo odznaku používají primátorské insignie.⁴⁴ Závěsný odznak může na základě pověření rady užívat i jiný člen zastupitelstva nebo tajemník.

Rozhodnutím zastupitelstva může být starosta odvolán. S odvoláním starosty musí souhlasit nadpoloviční většina všech členů zastupitelstva obce.⁴⁵ Starosta může být zbaven funkce i tím, že zastupitelstvo odvolá radu obce (tvoří ji starosta, místostarostové a další radní). Původní rada vykonává své pravomoci do té doby, než je zvolena rada nová, tzn. že starosta i místostarosta jsou ve funkci, než je zvolen nový starosta a místostarosta.⁴⁶

---

⁴³ Srov. PRŮCHA, P., *Správní právo: obecná část*, 8., s. 215 -216.

⁴⁴ Srov. BALÍK, S., *Komunální politika: obce, aktéři a cíle místní politiky*, s. 75 -76.

⁴⁵ Srov. KOUDELKA, Z., *Samospráva*, s. 200.

⁴⁶ Srov. KOUDELKA, Z., *Zákon o obcích (obecní zřízení)*, s. 340.

Starosta se může své funkce vzdát, své rozhodnutí oznámí zastupitelstvu. Funkce starosty končí ihned po vyjádření tohoto rozhodnutí. „Je-li starosta ze své funkce odvolán nebo se své funkce vzdal, a není-li současně zvolen nový starosta, vykonává jeho pravomoc až do zvolení starosty místostarosta, kterého určilo zastupitelstvo obce k zastupování starosty.“⁴⁷ Skončí-li starostovi mandát v souvislosti s koncem volebního období, vykonává své pravomoci až do zvolení nového starosty.⁴⁸

3.3.1. Místostarosta obce

Místostarosta obce především zastupuje starostu. Platí, že zastupitelstvo obce určí místostarostu, který zastupuje starostu v době jeho nepřítomnosti nebo tehdy, když starosta svou funkci nevykonává.⁴⁹

Místostarosta se volí stejným způsobem jako starosta (volí se z členů zastupitelstva, kteří vzešli z voleb) a za svou činnost je odpovědný zastupitelstvu. V zákoně o obcích existuje omezení, že jeden zastupitel nemůže být současně starostou a místostarostou. Větší obce mají dva nebo i více místostarostů a zastupitelstvo jim může přidělit některé úkoly v samostatné působnosti.⁵⁰ Maximální počet místostarostů je omezen počtem členů zastupitelstva, a pokud je v obci rada obce, tak i počtem členů v této radě.⁵¹

Pokud dojde k odvolání starosty zastupitelstvem, starosta se své funkce vzdá nebo dojde k úmrtí starosty, přebírá úkoly a povinnosti starosty místostarosta. Místostarosta zastupuje starostu do doby, než je zvolen nový starosta.⁵²

Vztahy mezi starostou a místostarostou mají být korektní a jejich vzájemná spolupráce je založena hlavně na důvěře.

3.4. Obecní úřad

Obecní úřad je orgánem obce, v jehož čele stojí starosta. Dále je tvořen místostarostou, tajemníkem obecního úřadu (pokud je jeho funkce zřízena) a zaměstnanci obecního úřadu. Obecní úřady mohou být rozděleny na odbory a oddělení (pokud jsou

---

⁴⁷ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), obce. §103, odst. 6

⁴⁸ Tamtéž, §107

⁴⁹ Srov. PRUCHA, P., *Jak řídit kraj, město, obec: rukověť územní samosprávy*, s. 18.

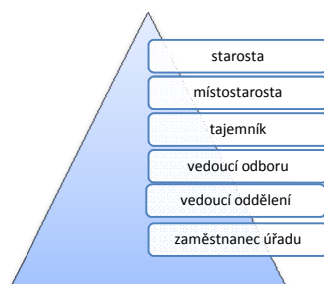
⁵⁰ Srov. KOUDELKA, Z., *Zákon o obcích (obecní zřízení): komentář. 4*, s. 363.

⁵¹ Srov. KOUDELKA, Z., *Samospráva*, s. 206.

⁵² Srov. KOUDELKA, Z., *Zákon o obcích (obecní zřízení): komentář. 4*, s. 363.

radou obce zřízeny). Zaměstnanci obce pracují v těchto jednotlivých odborech a odděleních.

Obr. č. 1 – Organizační struktura obecního úřadu

Zdroj: vlastní zpracování

Obecní úřad vykonává úkoly jak v oblasti samostatné působnosti, tak i v oblasti přenesené působnosti. Zaměstnanci v rámci samostatné působnosti úřadu plní úkoly, které jim ukládá rada nebo zastupitelstvo, a jsou nápomocni v činnosti výborů a komisí. Úředníci obecních úřadů jsou pracovníci, na které se vztahuje zákon č. 312/2002 Sb. o úřednících územních samosprávných celků a o změně některých zákonů. V uvedeném zákoně je upraven pracovní poměr úředníků územních samosprávných celků, základní povinnosti úředníka a jejich vzdělávání.⁵³ Obecní úřad má na starosti mimo jiné poskytování informací podle zákona o svobodném přístupu k informacím. Rovněž se podílí na činnosti ostatních orgánů obce, především z hlediska administrativního a organizačního.

Obecní úřad musí mít úřední desku, která je umístěna na veřejně přístupném místě (nejčastěji je to v sídle obecního úřadu).⁵⁴ Úřední deska v elektronické podobě je velkou částí občanů nejčastěji používaná a vyhledávaná, jelikož zveřejněné informace na úřední desce jsou přístupné 24 hodin denně odkudkoli.

3.4.1. Tajemník

Funkce tajemníka obecního úřadu se zřizuje v obcích s tzv. pověřeným obecním úřadem a v obcích s rozšířenou působností. V ostatních obcích není tato funkce povinná. Jestliže obec nemá zřízenou funkci tajemníka, pak je tato funkce vykonávána starostou obce. Tajemník obecního úřadu je zaměstnancem obce, je nadřazeným

⁵³ Zákon č. 312/2002 Sb., o úřednících územních samosprávných celků a o změně některých zákonů

⁵⁴ Podle § 26 správního řádu musí mít každý obecní úřad zřízenou úřední desku, která je nepřetržitě veřejně přístupná a umožňuje dálkový přístup.

pracovníkem všem zaměstnancům obecního úřadu. Zajišťuje výkon přenesené působnosti s výjimkou věcí, které patří do kompetence rady či zvláštního orgánu, plní úkoly uložené zastupitelstvem, radou či starostou. Má na starosti řízení a kontrolu zaměstnanců obce. Vykonává funkci statutárního orgánu zaměstnavatele vůči zaměstnancům obce zařazeným do obecního úřadu a stanovuje jejich platy. Mezi další činnosti tajemníka patří řízení a kontrola organizační složky obce, vydává spisový řád, skartační plán a pracovní řád obecního úřadu. Za plnění svých úkolů je přímo zodpovědný starostovi obce. Tajemník se účastní zasedání zastupitelstva obce i schůzí rady obce, má však pouze poradní hlas. Tajemník nemůže být členem politické strany ani hnutí.⁵⁵

Tajemníka jmenuje a odvolává starosta obce. K odvolání i k jmenování tajemníka musí mít starosta města souhlas ředitele krajského úřadu. Bez tohoto souhlasu je jmenování i odvolání neplatné. Tajemník je zodpovědný za plnění všech úkolů vyplývajících z usnesení rady i zastupitelstva obce, dále vykonává úkoly dle nařízení starosty.⁵⁶

3.4.2. Zaměstnanci

Zaměstnance obce lze rozdělit na:

- **vedoucí úředník** – vedoucí úřadu (tajemník), vedoucí odboru nebo oddělení,
- **úředník** – zaměstnanec zařazený do obecního úřadu, který se podílí na výkonu správních činností,
- **ostatní zaměstnanci** – jedná se o zaměstnance obce, který není úředníkem.

Obecní úřad vydává vnitřní předpisy, z nichž nejdůležitějším je organizační řád. Organizační řád schvaluje rada obce (pokud není zřízena, pak zastupitelstvo), určuje se v něm celkový počet zaměstnanců úřadu i v jednotlivých organizačních složkách obce. Organizační řád vymezuje vnitřní strukturu úřadu, jsou v něm definovány vztahy nadřízenosti a podřízenosti, je stanovena kompetence jednotlivých pozic a činnosti odborů (oddělení).⁵⁷

---

⁵⁵ Srov. Základní charakteristika obecního úřadu a funkce tajemníka. *Epravo* <<http://www.epravo.cz/top/clanky/zakladni-charakteristika-obecniho-uradu-a-funkce-tajemnika-18030.html>>

⁵⁶ Srov. PRŮCHA, P., *Správní právo: obecná část*. 8., s. 216.

⁵⁷ Srov. STESTKA, H. a kol., *Efektivní organizace a administrativa obce*. *Vzdelanyzastupitel.cz* <<http://www.vzdelanyzastupitel.cz/data/fileBank/6a1a941f-aae8-42fd-b878-c2a74f574606.pdf>>

3.5. Zvláštní orgány obce

3.5.1. Obecní policie

Obce mohou podle zákona o obcích a zákona o obecní policii zřídit obecní policii, a to formou obecně závazné vyhlášky. Zřízení a činnost obecní policie jsou upraveny zvláštním zákonem. Řízení obecní policie je svěřeno starostovi obce. Zastupitelstvo může řízením obecní policie pověřit i jiného zastupitele. Hlavní náplní obecní policie je ochrana veřejného pořádku na místní úrovni, což je dodržování veřejného klidu, nočního klidu, veřejné bezpečnosti a veřejné mravnosti. Dále obecní policie dbá na dodržování pravidel občanského soužití, vyhlášek a nařízení obce. Obecní policie je aktivní při prevenci kriminality v obci.

Pracovníci obecní policie (strážníci) jsou zaměstnanci obecního úřadu. Strážník musí být bezúhonný občan ČR starší 21 let, středoškolsky vzdělaný s maturitní zkouškou, musí být tělesně a duševně způsobilý k výkonu práce strážníka a musí mít osvědčení o splnění stanovených odborných předpokladů. Obecní policii řídí velitel, což je strážník pověřený radou obce. Obecní policie může při plnění úkolů spolupracovat s Policií České republiky. Na základě veřejnoprávní smlouvy mezi obcemi může obecní policie vykonávat svou působnost na území jiné obce.⁵⁸

4. FORMY KOMUNIKACE ORGÁNŮ

Občan má právo být informován o činnosti obce. Pokud je dobře informovaný, získává lepší šanci zapojit se do fungování a činnosti obce. Právo na informace vyplývá

---

⁵⁸ Srov. PRŮCHA, P. a kol., *Jak řídit kraj, město a obec*, s. 123.

z Listiny práv a svobod.⁵⁹ Jestliže je občan dobře informován o činnosti samostatné působnosti – samosprávy (např. hospodaření s majetkem obce) nebo přenesené působnosti obce – státní správy (např. vedení správních řízení, pořizování územně-plánovací dokumentace), může lépe využívat svá další práva z Listiny práv a svobod, např. právo na informace, právo petiční, sdružovací, shromažďovací. Jedná se např. o právo požadovat projednání věci orgánem obce, právo podat podnět k výkonu kontroly samostatné nebo přenesené působnosti obce. Právo občana na informace je dáno zákonem č. 106/1999 Sb. o svobodném přístupu k informacím, dále je toto právo zaručeno Ústavním zákonem.⁶⁰ Na obec se může kdokoli obrátit a požadovat informace o činnosti veřejné správy. Účelem uvedeného zákona je zvýšit povědomí veřejnosti o fungování veřejné správy. Pokud obec neposkytne žadateli požadované informace, může tento „spor“ řešit dokonce soud.⁶¹

4.1. Povinné a dobrovolné zveřejňování informací obce

Jedním ze způsobů, jak obec zveřejňuje informace, je tzv. automatické zveřejňování. Tzn., že je dána povinnost zveřejňovat informace, které ukládá zákon č.106/1999 Sb. o svobodném přístupu k informacím, § 4 zveřejňování informací. Veřejnost má tímto způsobem zajištěn automatický přístup k informacím a nemusí obec kontaktovat a žádat o informace. Jedná se např. o:

- informace o původu povinného subjektu v rámci veřejné správy,
- doplňující údaje o vnitřním uspořádání povinného subjektu, informace o realizaci procesních úkolů (podání podnětu, stížnosti, vyžádání rozhodnutí atd.),
- údaje o možnostech podávat opravné prostředky,
- údaje o postupech při vyřizování podání,
- přehled důležitých právních předpisů,
- sazebník úhrad za poskytnutí informací,
- adresu elektronické podatelny.

Informace, které požaduje zákon, musí obce zveřejňovat ve svém sídle na místě, které je veřejně přístupné. Současně musí být informace publikovány způsobem, který umožňuje dálkový přístup (tj. internet). Kdokoli může obec požádat o kopie povinně

---

⁵⁹ Ústavní zákon č. 2/1993 Sb. ve znění ústavního zákona č. 162/1998 Sb., hlava druhá, oddíl druhý, politická práva, článek 17, odstavec 1.

⁶⁰ Tamtéž

⁶¹ Srov. Kolektiv autorů, *Odbor dozoru a kontroly veřejné správy, Práva občanů obce*, s. 13.

zveřejňovaných informací. Obec má povinnost umožnit přístup k právním předpisům a k hlavním dokumentům (např. územní plán). Obec může zveřejnit i jiné dokumenty a informace, než které musí ze zákona zveřejňovat. V tomto případě je zcela na obci, jaké dokumenty bude publikovat.⁶²

4.2. Získávání informací na základě žádostí

Někteří občané se chtějí aktivně podílet na činnosti obce, zajímá je, co se v obci děje. Z uvedeného důvodu žádají obec o různé informace. Právo na informace má každá fyzická i právnická osoba. Žádost může být podána ústně nebo písemně, ale také prostřednictvím sítě nebo služby elektronických komunikací. Musí splňovat podmínky stanovené zákonem, je v ní uvedeno, komu je žádost určena, specifikace informací, které žadatel žádá. Dále žadatel uvede, že požaduje poskytnutí informací podle zákona 106/1999 Sb. o svobodném přístupu k informacím. V žádosti musí být uvedeno u fyzických osob jméno, příjmení, datum narození, adresa trvalého pobytu nebo adresa pobytu či adresa pro doručování, u právnických osob název, identifikační číslo osoby, adresa sídla nebo adresa pro doručování.

Žádost je podána dnem, kdy ji obec obdržela. Obec má pro vyřízení žádosti lhůtu 15 dnů od obdržení žádosti. Ze závažných důvodů může být lhůta prodloužena, nejvíce však o 10 dnů. Obec musí do 15 dnů zveřejnit informaci o poskytnutí této informace. Děje se tak většinou prostřednictvím webových stránek.

Žadatel o informace nemusí být s vyřízením své žádosti spokojen. V tomto případě má nárok na stížnost, nebo může podat odvolání, které řeší příslušný krajský úřad jako nadřízený orgán. Pokud žadatelova nespokojenost nadále trvá, může se obrátit se správním žalobou na soud.⁶³ Občan dále může požadovat poskytnutí nahlédnutí do smluv, které obec uzavřela. Smlouva může obsahovat informace, které jsou podle zákona o svobodném přístupu k informacím chráněné, např. osobní údaje. Obec je povinna zabezpečit ochranu těchto údajů. Občan má rovněž právo na informace o platových poměrech zaměstnanců obce. Občan má právo znát celkový objem platových prostředků, které se týkají zaměstnanců obce. Zaměstnanec, jemuž je odměna za práci

---

⁶² Srov. *Práva občanů obce. Ochrance.cz*

<http://www.ochrance.cz/uploads/tx_odlistdocument/Doporuceni_Prava_obcanu.pdf>

⁶³ Srov. *Práva občanů obce. Ochrance.cz*

<http://www.ochrance.cz/uploads/tx_odlistdocument/Doporuceni_Prava_obcanu.pdf>

(plat) vyplácena z veřejných rozpočtů, je příjemcem veřejných prostředků.⁶⁴ Informace o konkrétní odměně takového konkrétního zaměstnance včetně její výše je obec povinna poskytnout v rozsahu vymezeném § 8b odst. 3 citovaného zákona.⁶⁵ (Zákon č.106/1999 Sb. o svobodném přístupu k informacím).

Z rozsudku NSS vyplývá, že informace o platech zaměstnanců, kteří jsou placeni z veřejných prostředků, se podle zákona o svobodném přístupu k informacím zásadně sdělují. Jen ve zcela výjimečných případech je možné toto poskytnutí odepřít na základě konfliktu mezi dvěma právy. Jedná se o právo na informace dle č. 17 a právo na soukromí dle článku č. 10 Listiny práv a svobod. V rozsudku Nejvyššího správního soudu 8 As 55/2012 - 62 se mimo jiné uvádí: „Závist jako lidská vlastnost vyvěrající z malosti duše není něco, čemu by se dalo právními prostředky čelit; jí musí čelit ti, kteří jí podléhají, svým mravním úsilím, a ti, kteří jsou jejím terčem, svojí trpělivostí, vnitřním klidem a odvahou. Obrana před závistí utajováním informací jen proto, aby se nemohly stát jejím zdrojem, by často vedla jen k prohloubení závisti na základě nepodložených dohadů a spekulací o výši platů poskytovaných z veřejných prostředků. Naopak, „sluneční svit“ informovanosti o platech placených z veřejných prostředků může mnohé přehnané představy o platech ve veřejné sféře rozptýlit.“⁶⁶

Informace o odměnách členů zastupitelstva je veřejná. Tato odměna je dána nařízením vlády⁶⁷ a je publikována ve Sbírce zákonů České republiky. Odměna členům zastupitelstva je vyplácena z rozpočtových prostředků obce. Výše odměny člena zastupitelstva obce je stanovena na základě funkce, kterou vykonává, a závisí na počtu obyvatel v obci.⁶⁸

4.3. Přístup k informacím o činnosti obce

Obec má povinnost informovat občany o činnostech orgánů obce na zasedání zastupitelstva a dále jiným způsobem, který je místně obvyklý. Informování na zasedání zastupitelstva obce vychází z předpokladu, že na tomto zasedání se vytváří vůle obce.

---

⁶⁴ Zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, § 8b odst. 1

⁶⁵ Srov. Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 10. 2014, č. j. 8 As 55/2012 - 62

⁶⁶ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 10. 2014, č. j. 8 As 55/2012 - 62

⁶⁷ NAŘÍZENÍ VLÁDY, č. 37/2003 Sb., o odměnách za výkon funkce členům zastupitelstev ve znění nařízení č. 459/2013 Sb.

⁶⁸ Srov. Práva občanů obce. *Ochrance.cz*

<http://www.ochrance.cz/uploads/tx_odlistdocument/Doporuzeni_Prava_obcanu.pdf>

Zastupitelé mají povinnost účastnit se zasedání a obhajovat zájmy občanů obce. Široká veřejnost má možnost účastnit se řádného zasedání zastupitelstva. Výjimkou je pracovní jednání zastupitelstva, které je neveřejné, ale toto jednání nesmí přijmout žádná usnesení. Informováním způsobu, které jsou obvyklé v místě, je myšleno vyvěšování informací na informačních tabulích, informování v místním tisku nebo rozhlase. Občané jsou informováni jak na úředních deskách, tak i na webových stránkách obcí. Za informování veřejnosti o činnosti obce je odpovědný starosta obce. V praxi však tuto činnost pravděpodobně starosta nevykonává (zodpovídá za zajištění této agendy), ale provádějí ji zaměstnanci obecního úřadu.⁶⁹

4.3.1. Právo nahlížet do dokumentů obce

Občan obce má právo nahlížet do:

- rozpočtu obce,
- závěrečných účtů obce za uplynulé roky,
- usnesení a zápisů z jednání zastupitelstva obce,
- usnesení rady obce,
- usnesení výborů zastupitelstva obce,
- usnesení komisí rady obce.

Z těchto dokumentů si může občan dělat výpisy.⁷⁰

4.3.2. Úřední deska obecního úřadu

„Podle § 26 odst. 1 Správního řádu zřizuje každý správní orgán úřední desku, která musí být nepřetržitě veřejně přístupná (pro orgány územního samosprávného celku se zřizuje jedna úřední deska) a obsah úřední desky se zveřejňuje i způsobem umožňujícím dálkový přístup, tedy jinými slovy na internetu.“⁷¹

Obec si zřídí úřední desku, na které seznamuje a informuje o činnosti obce. S těmito informacemi má každý možnost se seznámit, nejen občan dané obce. Úřední deska je veřejně přístupnou plochou, na které jsou zveřejňovány dokumenty obvykle v listinné podobě. Úřední deska musí být trvale přístupná a musí být čitelná i v nočních hodinách. Měla by být zabezpečena proti neoprávněné manipulaci s dokumenty. Deska bývá pro lepší orientaci označena nápisem „úřední deska obecního úřadu“. Musí na ní být uveden

⁶⁹ Srov. *Práva občanů obce. Ochrance.cz*

<http://www.ochrance.cz/uploads/tx_odlistdocument/Doporučení_Práva_obcanu.pdf>

⁷⁰ Srov. Tamtéž

⁷¹ Vedral, J., *Úřední deska v novém správním řádu* <<http://denik.obce.cz/clanek.asp?id=6201382>>

úplný text dokumentů nebo oznámení. Na vyvěšovaných dokumentech musí být uvedeno jak datum zveřejnění, tak i datum sejmutí písemností z této desky. Tato povinnost je dána zákonem.

Podle zákona o obcích obec povinně na úřední desce zveřejňuje:

- obecně závazné vyhlášky a nařízení obce,
- záměry o prodeji, směně nebo darování majetku,
- počet členů zastupitelstva obce, který má být zvolen,
- uzavřené veřejnoprávní smlouvy,
- informace o místě, době a programu příštího zasedání zastupitelstva.⁷²

Úřední deska musí mít i „elektronickou“ podobu. Náš právní řád ji ovšem nedefinuje. Ale myslí se tím zveřejňování obsahu úřední desky způsobem, který umožňuje dálkový přístup. Tato povinnost je splněna tím, že má obec své internetové stránky, na kterých zveřejňuje obsah úřední desky. Požaduje se, aby dokumenty byly vyvěšované na úřední desce i na elektronické úřední desce ve stejný čas.⁷³

4.3.3. Usnesení a zápisy ze zasedání zastupitelstva a schůze rady obce

Pro zveřejňování informací o činnosti zastupitelstva nebo rady obce platí, že zveřejňování není ze zákona povinné. Pokud však obec dobrovolně tento zápis a přijatá usnesení ze zasedání zastupitelstva zveřejní, má za povinnost zajistit ochranu osobních údajů. Týká se to jak zveřejnění na úřední desce, tak i na internetových stránkách obce. Obec sama rozhodne, jak dlouho budou dokumenty zveřejněny. Obec má povinnost informovat občany o činnostech orgánů obce na zasedání zastupitelstva.

Existují i další způsoby, jak mohou občané komunikovat s obecními úřady. Jedná se např. o službu SMS, InfoKanal. Pomocí tohoto portálu mohou obecní úřady komunikovat s občany pomocí SMS zpráv. Tato možnost existuje již od roku 2003. Podle provedeného průzkumu se ukazuje, že roste zájem obcí o tento způsob komunikace s občany. Především se to týká komunikace v krizových případech – např. povodně, havárie, výpadky vody nebo energií.⁷⁴

---

⁷² Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), *obce*. §93, odst. 1

⁷³ Srov. *Práva občanů obce. Ochrance.cz*

<[z:http://www.ochrance.cz/uploads/tx_odlistdocument/Doporuceni_Prava_obcanu.pdf](http://www.ochrance.cz/uploads/tx_odlistdocument/Doporuceni_Prava_obcanu.pdf)>

⁷⁴ Srov. *Studie připravenosti měst a obcí na přímou komunikaci s občanem II. Ročník. Infokanal.cz*
<<http://www.infokanal.cz/index.php?CTRL=studie>>

Podle zveřejněného průzkumu, který prováděl Český statistický úřad, jen 28 % obyvatel České republiky komunikuje s veřejnou správou pomocí internetu. Ve většině případů hledají občané na stránkách úřadů jen informace. Ministerstvo vnitra má v plánu, aby do konce roku 2020 občané řešili 85 % komunikace se státní správou elektronicky. Jako prostředník mezi občanem a veřejnou správou mají sloužit webové stránky. Na nich se budou uveřejňovat všechny důležité informace. Osobní návštěva občana přímo na úřadě by se měla co nejvíce snížit. Na konci roku 2011 měly vlastní webové stránky všechny kraje a 98 % všech obcí.⁷⁵

---

⁷⁵ Srov. *Informační společnost v číslech 2014: Elektronicky komunikuje s úřady jen 28 procent Čechů*. *Deník.obce.cz* <<http://www.epravo.cz/top/clanky/zakladni-charakteristika-obecniho-uradu-a-funkce-tajemnika-18030.html>>

5. PRAKTICKÁ ČÁST

5.1. Cíl výzkumného šetření

Cílem praktické části je provést dotazníkové šetření a porovnat získané výsledky v obcích. Ve vybraných obcích chci zjistit, zda se respondenti zajímají o informace zveřejněné na úřední desce, jestli preferují určité informační kanály a zda jim některé informace z obecního úřadu chybí nebo zda jim chybí informační zdroj.

V praktické části bakalářské práce jsem provedla kvantitativní výzkumné šetření a jako výzkumnou metodu jsem zvolila dotazník.

„Samotný dotazník je soustava předem připravených a pečlivě formulovaných otázek, které jsou promyšleně seřazeny a na které dotazovaná osoba (respondent) odpovídá písemně.“⁷⁶

Dotazník pro výzkum této bakalářské práce se skládá z třinácti položek. V dotazníku jsou položky uzavřené (strukturované), respondentům jsem předložila vždy určitý počet předem připravených odpovědí ke každé položce. Hlavní výhodou těchto položek je to, že se podstatně zjednodušuje vyhodnocování odpovědí.⁷⁷ Meritorní otázky, které jsou zaměřeny na zkoumaný problém, jsou v první části dotazníku. Analytické otázky typu, věk, pohlaví jsou v druhé části dotazníku. V dotazníku se občanů ptám, jak často a o jaké informace se zajímají, jak uvedené informace získávají a které informační kanály upřednostňují. Vypracovaný dotazník jsem napřed předložila spolupracovníkům i rodinným příslušníkům k vyplnění. Takto jsem si ověřila, zda respondenti rozumějí formulaci položek. Připomínky respondentů zkušebního vzorku jsem zapracovala do dotazníku. Dotazník použitý při výzkumném šetření této bakalářské práce je přiložen v příloze č. 1.

5.2. Volba výzkumného šetření – osobní motivace

V praktické části jsem se soustředila na komunikaci mezi orgány obce a občany. Obce i města jsou ze zákona povinny informovat občany na úřední desce. Mimo povinné informace je v každé obci i městě mnoho informací, které je vhodné občanům sdělit, ale každá obec nebo město používá jiný informační kanál. Při jednáních s občany

---

⁷⁶ CHRÁSKA, M., *Metody pedagogického výzkumu*, s. 163.

⁷⁷ Srov. CHRÁSKA, M., *Metody pedagogického výzkumu*, s. 166.

se velmi často setkávám s tvrzením občanů, že neznají, netuší, nepředpokládali, nemají informace. Z uvedené neznalosti vznikají problémy, konflikty a nesváry, se kterými se potýkám v práci osadního výboru, zastupitelstva i rady města. Zde pramení má motivace a v dotazníkovém šetření chci zjistit, jak se občané zajímají o informace z obce.

5.3. Formulace výzkumného problému

Jak velký je zájem občanů o informace z obecního nebo městského úřadu? Jaké informace nejčastěji občané vyhledávají? Jaký informační kanál nejčastěji občané používají? Chybí občanům v dotázaných městech nějaký informační kanál?

5.4. Stanovení hypotéz a dílčích výzkumných otázek

Výzkumným šetřením chci zjistit, zda občané sledují informace z obecního nebo městského úřadu a jaký informační kanál preferují.

Na základě vlastních znalostí, z různých rozhovorů s občany v uvedených obcích si dovoluji vyslovit následující hypotézy:

H1: Občané pravidelně nesledují úřední desku, i když si jsou vědomi, že informace na úřední desce se dotýkají každého z nich.

H2: Převládá sledování úřední desky v listinné podobě, méně je využívána elektronická forma vzhledem k tomu, že o informace na úřední desce se zajímají převážně starší občané, kteří stále používají tradiční informační kanály.

H3: Úřední desku častěji sledují ženy než muži, protože ženy se snaží být více informovány o dění v obci.

H4: Nejčastěji využívaným informačním kanálem pro respondenty ve věku 27 – 55 let je internetový zdroj.

Dílčí výzkumné otázky:

Na základě stanoveného cíle bakalářské práce a v souladu se čtyřmi hypotézami jsem vytvořila dotazník, který byl předložen respondentům s následujícími otázkami:

- 1) Zajímáte se o informace zveřejňované na úřední desce městského/obecního úřadu?
- 2) Jak často sledujete úřední desku městského/obecního úřadu?
- 3) Kde sledujete informace zveřejňované na úřední desce městského/obecního úřadu?

- 4) Jaké informace zveřejňované městem/obcí nejčastěji hledáte?
- 5) Jaký zdroj informací o dění ve městě/obci nejčastěji používáte?
- 6) Informuje dle vašeho názoru vaše město/obec občany dostatečně o dění?
- 7) Uvítal/a byste zasílání speciálních SMS zpráv sloužících k informování občanů ve vašem městě/obci?
- 8) Uvítal/a byste zřízení telefonní linky sloužící k informování občanu ve vašem městě/obci?
- 9) Chybí vám ve městě/obci nějaká komunikační služba? (veřejný rozhlas, zasílání SMS zpráv, periodikum vydávané městem, apod.)

5.5. Struktura výzkumného vzorku

První město, které bylo zvoleno pro dotazníkové šetření, je město Hranice, které má přibližně 18 500 obyvatel. V Drahotuších, místní části města Hranic, žiji s čtyřletou přestávkou 48 let. V Hranicích jsem respondenty oslovovala přímo já, nebo mi pomohli mí přátelé. Byli osloveni občané v Klubu seniorů, v ordinacích dětského, zubního i obvodního lékaře, v infocentru města Hranic, na podatelně města Hranic a v prostorách fitcenter.

Další město, které jsem zahrnula do dotazníkového šetření, je Lipník nad Bečvou, který má přibližně 8200 obyvatel. V Lipníku nad Bečvou jsem respondenty oslovovala v ordinacích lékařů, v infocentru města, na podatelně města a ve fitcentru.

Třetí obec, kterou jsem zahrnula do dotazníkového šetření, je obec Hlubočky. V obci Hlubočky jsme se svolením vedení obce dotazníky vložili do Obecních novin, které si občané kupují. Obec Hlubočky má přes 4300 obyvatel.

Do výběrového souboru v dotazníkovém šetření spadají všichni občané nad 18 let ve zkoumaných obcích. Mladší občané (např. děti, kojenci) nejsou zahrnuti do výzkumného vzorku.

Ze všech zkoumaných obcí jsem získala 505 vyplněných dotazníků. Z toho 70 vyplněných dotazníků bylo od občanů, kteří žijí v jiném městě. Tyto dotazníky jsem bohužel nemohla použít k vyhodnocení dotazníkového šetření. V každém grafu porovnávám výsledky odpovědí ve městech a v obci. Při výpočtu pro grafické znázornění výsledků vycházím ze skutečnosti, že 100 % jsou celkové počty vrácených

dotazníků od respondentů žijících ve sledovaných městech a obci, které jsem zvolila do průzkumu. V grafu je znázorněno, jaké procento respondentů a jak odpovídalo na jednotlivé otázky v dotazníku. Dotazník je věnován občanům v dotázaných obcích a sleduji v něm, zda se občané zajímají o informace na úřední desce a jestli při sledování informací v obci hraje roli věk nebo pohlaví respondentů.

Počet občanů nad 18 let v Hranicích je 15 219. Vrácených dotazníků je 224, což je 1,79 % obyvatel z vybraného vzorku.

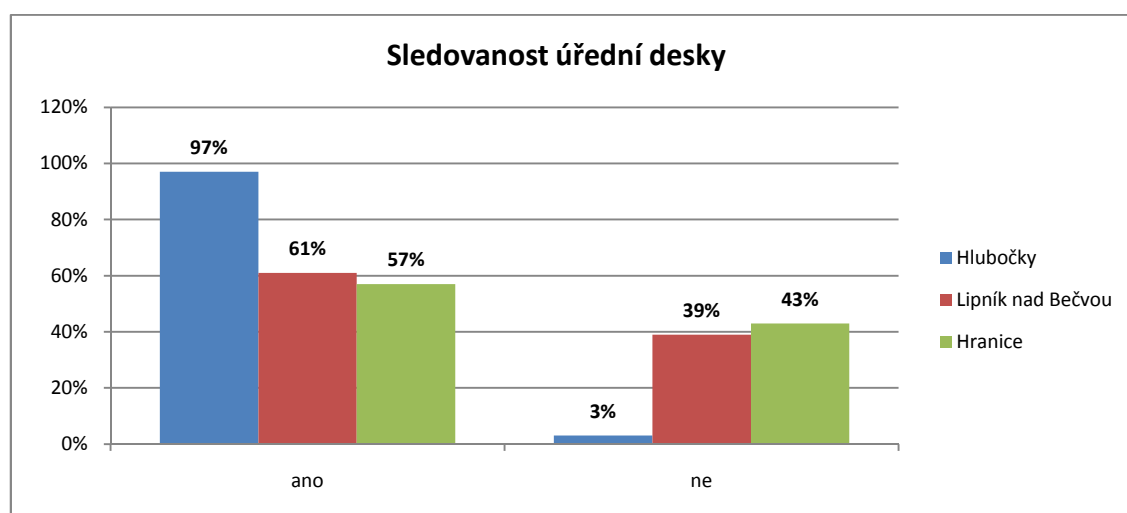
Počet občanů nad 18 let v Lipníku nad Bečvou je 6751. Vrácených dotazníků je 150, což je 2,22 % občanů z vybraného vzorku.

Počet občanů nad 18 let v Hlubočkách je 3568⁷⁸. Vrácených dotazníků je 61, což je 1,71 % obyvatel z vybraného vzorku.

5.6. Zpracování a interpretace dat prvního stupně

První otázka dotazníku je „Zajímáte se o informace zveřejňované na úřední desce městského/obecního úřadu?“. Bylo zjištěno, že větší část respondentů sleduje úřední desku. V dotázaných městech a obci víc než 50 % respondentů sleduje úřední desku. Je velmi zajímavé, že čím menší město nebo obec, tím je větší zájem občanů o informace z úřední desky.

Graf č. 1 - Sledovanost úřední desky

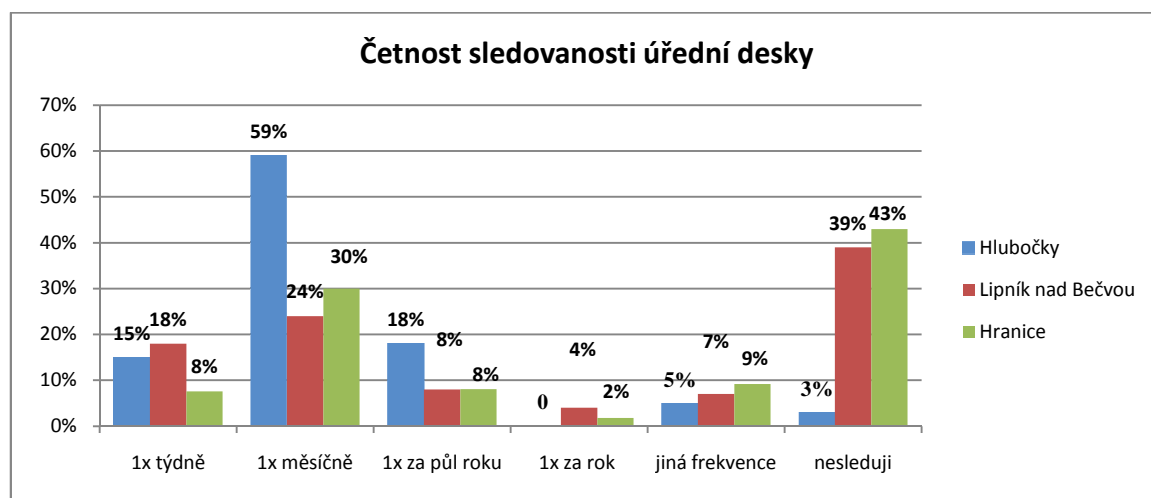

Zdroj: vlastní zpracování

⁷⁸ Srov. www.volby.cz < www.volby.cz/pls/kv2014/kv111?xjazyk=CZ&xid=1&xnumnuts=7104&xstat=0>

Na druhou otázku „Jak často sledujete úřední desku městského/obecního úřadu?“ v dotázaných městech a obci respondenti, kteří uvedli, že sledují úřední desku, uvádějí, že úřední desku sledují nejvíce 1x za měsíc, další část respondentů odpověděla, že 1x týdně. V obou dotázaných městech je velké procento respondentů, kteří vůbec nesledují úřední desku. Pravděpodobně si občané neuvědomují nutnost sledovat úřední desku a získávat zde informace.

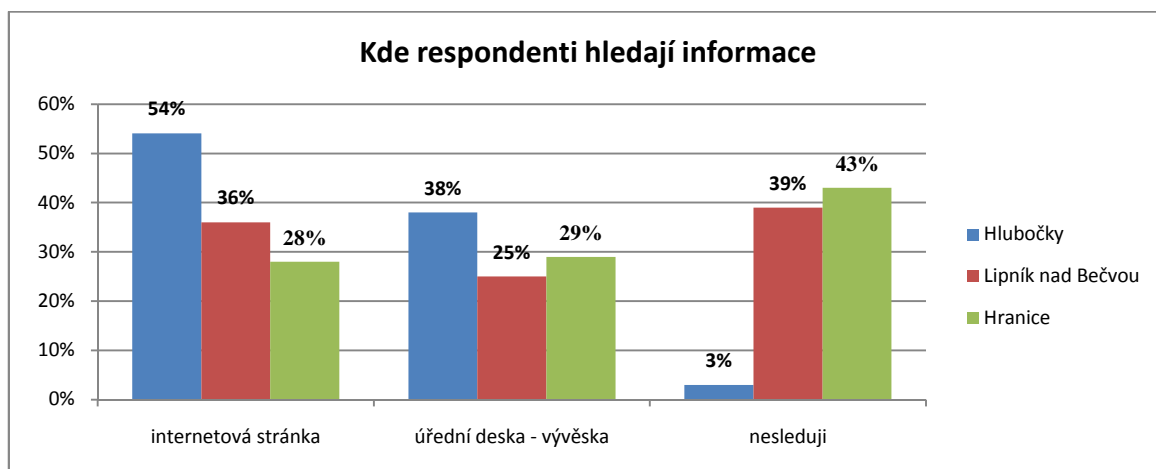
Graf č. 2 - Četnost sledovanosti úřední desky

Zdroj: vlastní zpracování

Na třetí otázku „Kde sledujete informace zveřejňované na úřední desce městského/obecního úřadu?“ respondenti odpovídali velmi zajímavě. Ve všech dotázaných městech respondenti odpovídali celkem vyrovnaně. První část respondentů sleduje informace na tradiční vývěsce v tištěné podobě a druhá část občanů sleduje uvedené informace na internetu. Zde jsem si udělala věkový přehled respondentů. Výsledek je překvapující. Tradiční tištěné informace na vývěsce sledují jak občané starší 27 let, tak i občané starší 65 let. Informace na úřední desce z internetové stránky města taktéž podobně využívají jak občané starší 27 let, tak občané starší 65 let. Odpovědi ukázaly, že věk nerozhoduje o způsobu vyhledávání informací na úřední desce.

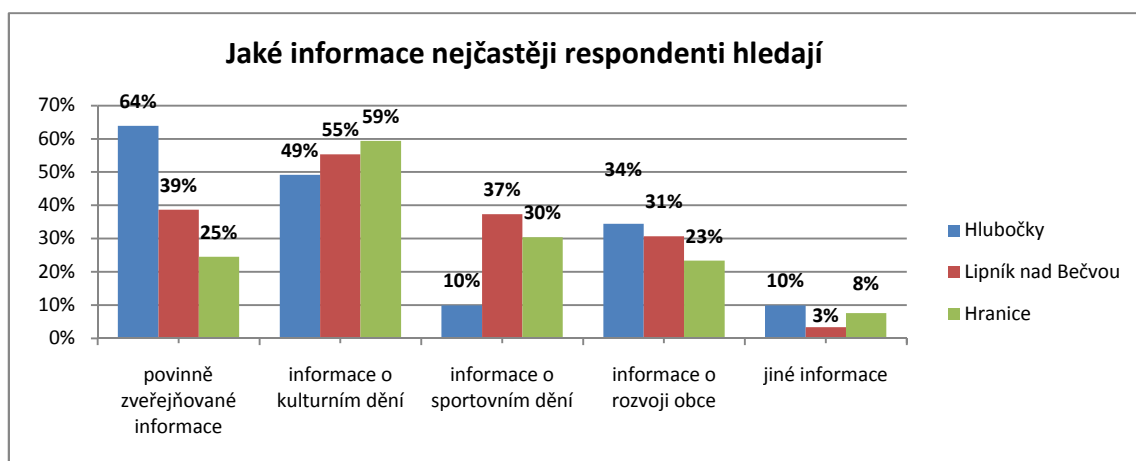
Graf č. 3 - Kde respondenti hledají informace

Zdroj: vlastní zpracování

Na čtvrtou otázku „Jaké informace zveřejňované městem/obcí nejčastěji hledáte?“ respondenti odpověděli, že nejčastěji vyhledávají informace o kulturních akcích konaných v obci nebo městě. Dále se občané zajímají o informace o sportovním dění, ale vyhledávají i povinně zveřejňované informace. U této otázky převážná část respondentů uvedla více než jednu odpověď. Je možné, že všichni respondenti neznají pojem povinně zveřejňované informace.

Graf č. 4 - Jaké informace respondenti hledají

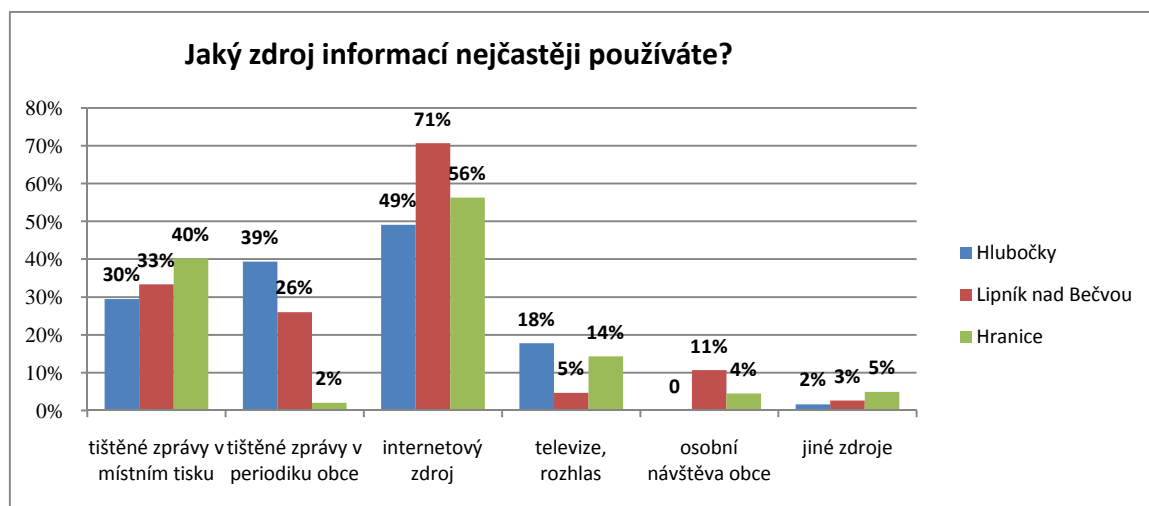
Zdroj: vlastní zpracování

Na pátou otázku „Jaký zdroj informací o dění ve městě/obci nejčastěji používáte?“ respondenti shodně v obou sledovaných městech a obci odpověděli, že nejčastějším

zdrojem informací je internet. Z uvedeného výsledku vyplývá, že respondenti všech věkových kategorií používají počítač nebo mobilní telefon, pomocí kterých získávají potřebné informace z internetu. V Lipníku nad Bečvou 71 % příležitostného vzorku občanů sleduje informace na internetu. Jedná se skoro o tři čtvrtiny respondentů. Z tohoto důvodu lze doporučit v Lipníku nad Bečvou publikovat co největší množství informací a zpráv na webových stránkách města. Jako další nejčastější zdroj informací respondenti uvádějí tištěné zprávy v místním tisku nebo tištěné periodikum vydávané městem. Město Hranice nevydává své tištěné periodikum, a proto respondenti uvedený zdroj informací v převážné většině neuvedli. Dvě procenta respondentů v Hranicích uvedla, že zdroj informací mají v tištěném periodiku obce. Pravděpodobně si mysleli, že Hranický týden (soukromé tištěné noviny) vydává město Hranice.

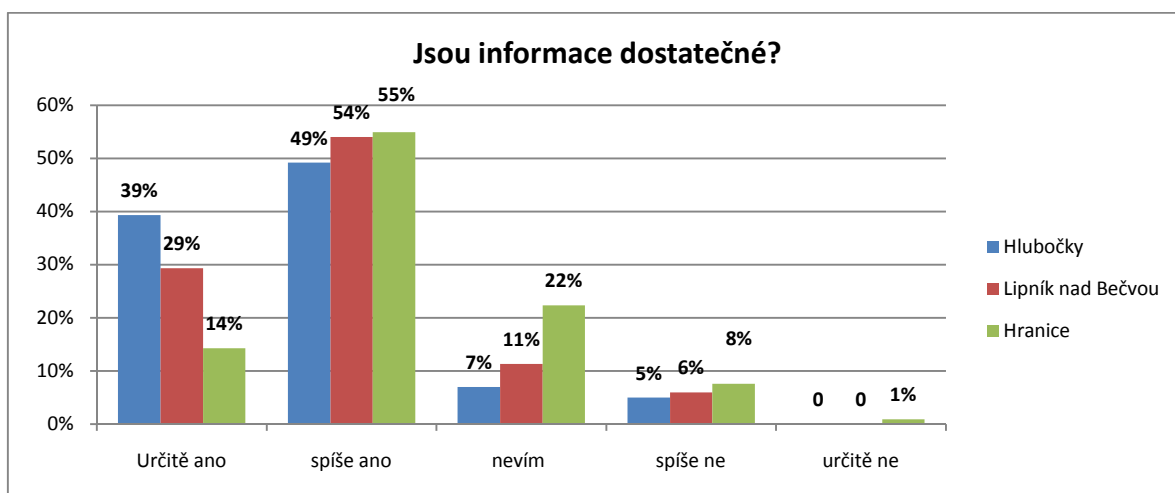
Graf č. 5 - Jaký zdroj informací nejčastěji používáte

Zdroj: vlastní zpracování

Na šestou otázku „Informuje dle vašeho názoru vaše město/obec občany dostatečně o dění?“ respondenti nejčastěji uvádějí „spíše ano“ nebo „určitě ano“. Odpověď „spíše ano“ je v dotázaných městech a obci skoro stejná, okolo padesáti procent. Polovina respondentů je spokojená s informacemi. Na odpověď „určitě ano“ respondenti v dotázaných obcích odpovídali rozdílně, v Hlubočkách, v nejmenší dotázané obci, jsou ve skoro čtyřiceti procentech spokojeni. V Hranicích, v největším městě, jsou respondenti „určitě ano“ spokojeni jen ve čtrnácti procentech. Z výsledků vyplývá, že ve větším městě je větší anonymita občanů. Na základě velké rozlohy města občané nemají přehled o dění v jiné části města, jako mají občané v malých městech a obcích. Podle výsledků šetření je patrná spokojenost občanů s poskytovanými informacemi.

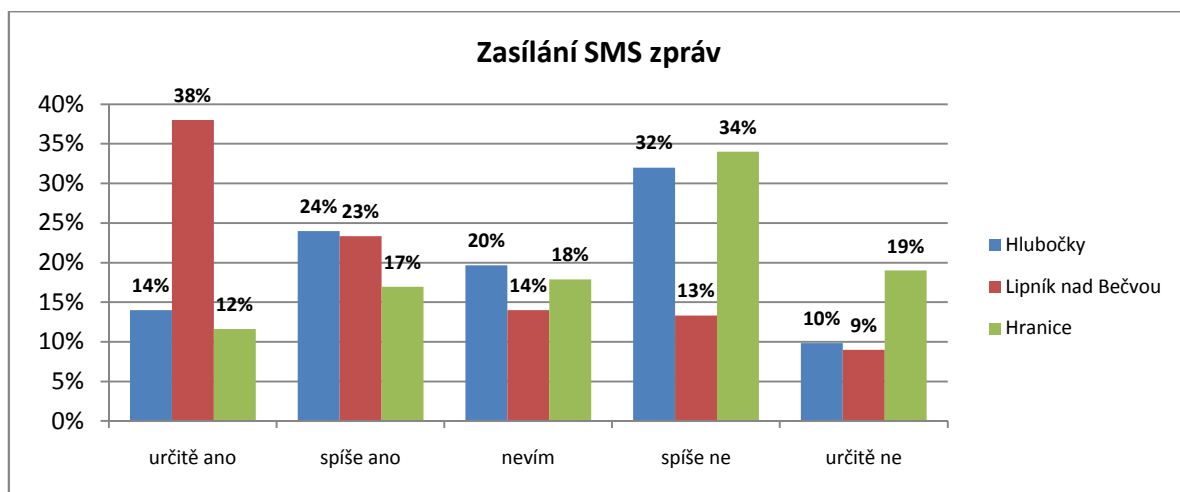
Graf č. 6 - Jsou informace dostatečné

Zdroj: vlastní zpracování

Na sedmou otázku „Uvítal/a byste zasílání speciálních SMS zpráv sloužících k informování občanů ve vašem městě/obci?“ se respondenti ve svých odpovědích rozcházejí. Ve městě Lipník nad Bečvou respondenti odpovídali „určitě ano“, v mnoha případech upozorňovali na skutečnost, že tento komunikační kanál již v jejich městě funguje. Nicméně i v tomto městě respondenti požadovali zřízení kanálu SMS zpráv. Z těchto odpovědí je patrné, že ne všichni respondenti vědí o tomto komunikačním kanálu. V Hranicích a v Hlubočkách občané nejčastěji odpovídali „spíše ne“. Zde je předpoklad, že občané tento informační kanál neznají, SMS informační kanál nepoužívají, jelikož není zřízen, a pravděpodobně se bojí, že by je mohly SMS zprávy obtěžovat.

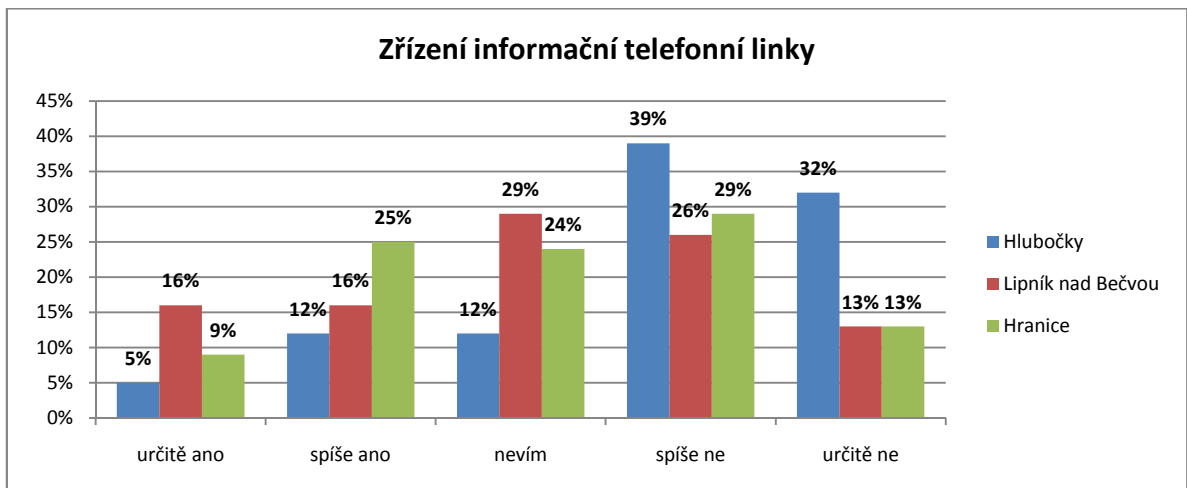
Graf č. 7 - Zasílání SMS zpráv

Zdroj: vlastní zpracování

Na osmou otázku „Uvítal/a byste zřízení telefonní linky sloužící k informování občanů ve vašem městě/obci?“ nejčastěji respondenti odpovídali „nevím“, „spíše ne“, „určitě ne“. Přesto třicet procent respondentů v Hranicích a v Lipníku nad Bečvou chce zřídit informační telefonní linku. Je na zvážení orgánů obou měst, jestli telefonní informační službu zřídí, například jako součást stávajících informačních center.

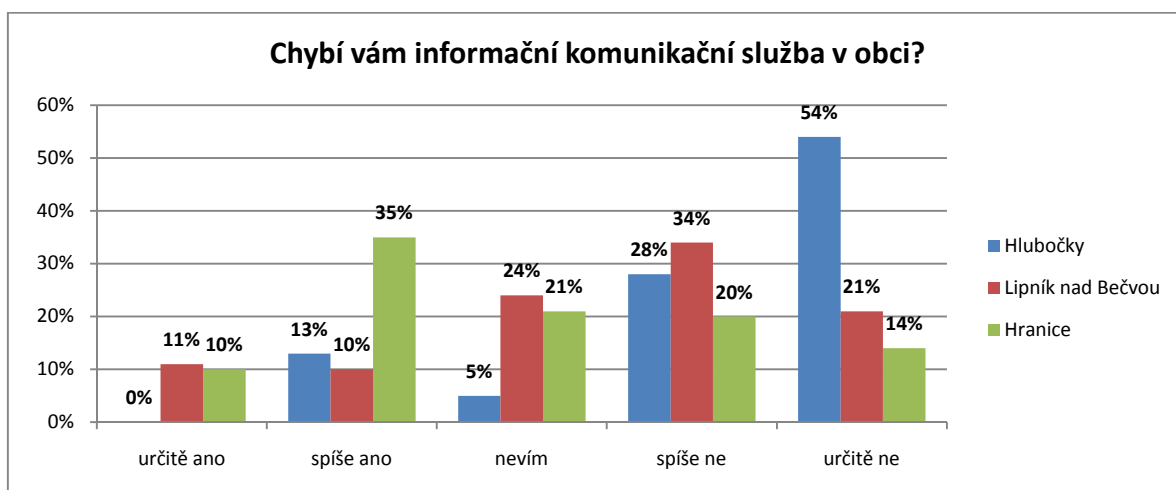
Graf č. 8 - Zřízení informační telefonní linky

Zdroj: vlastní zpracování

Na devátou otázku „Chybí vám ve městě/obci nějaká komunikační služba? (veřejný rozhlas, zasílání SMS zpráv, periodikum vydávané městem, apod.)“ respondenti v Hranicích uvádějí, že město Hranice nevydává své periodikum. Všichni respondenti mohli v dotazníku uvést, jestli jim nějaký informační zdroj v obci chybí. Padesát šest respondentů v Hranicích projevilo zájem o periodikum vydávané městem. Jedná se o jednu čtvrtinu dotázaných občanů. V Hlubočkách a v Lipníku nad Bečvou respondenti odpovídají „spíše ne“ nebo „určitě ne“, z čehož je patrné, že v uvedených městech jsou občané velmi spokojeni s množstvím komunikačních služeb.

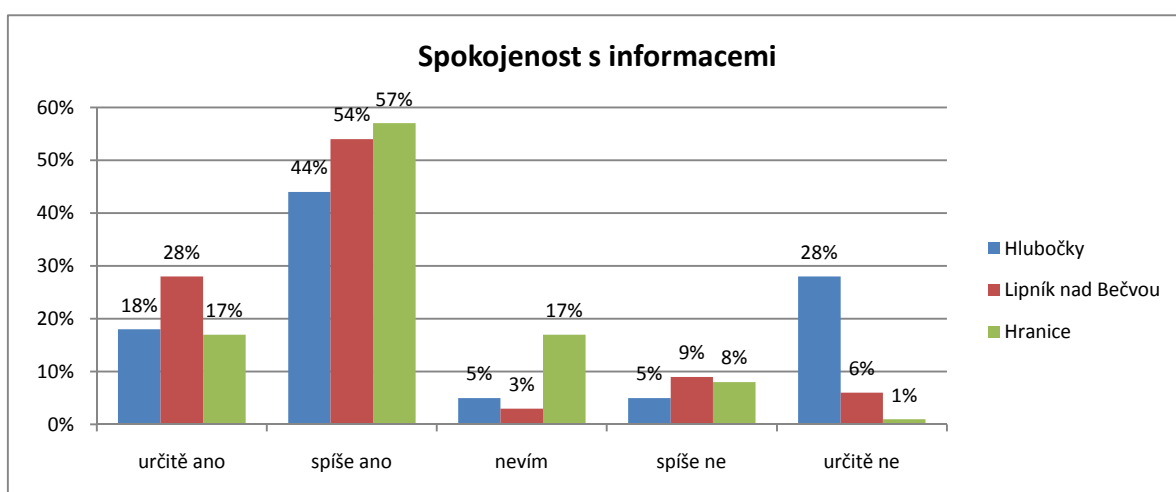
Graf č. 9 - Chybí vám informační komunikační služba v obci?

Zdroj: vlastní zpracování

Na desátou otázku „Jste celkově spokojen/a s poskytováním informací ve městě/obci?“ respondenti nejčastěji odpovídali, že jsou spíše spokojeni s informacemi poskytovaných ve městě nebo v obci. Je zvláštní, že respondenti v Hranicích nevědí, jestli jsou spokojeni s informacemi. Buď respondenti nepochopili otázku, nebo si neuvědomují, jestli jim chybí nebo nechybí nějaké informace. Dále z uvedených odpovědí v Hlubočkách vyplývá, že respondenti nejsou spokojeni s informacemi. U této otázky mohli respondenti uvést, jaká komunikační služba jim v obci chybí. Bohužel respondenti neuvádějí, s čím konkrétně nejsou spokojeni, i když tuto možnost v dotazníku měli.

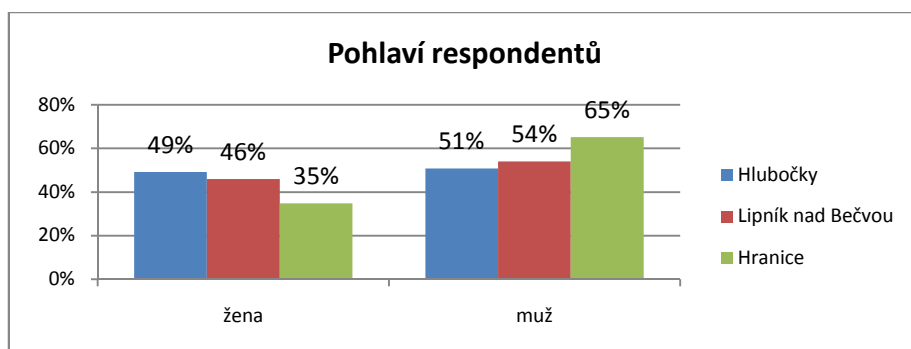
Graf č. 10 - Spokojenost respondentů s informacemi

Zdroj: vlastní zpracování

V jedenácté otázce respondenti uvedli své pohlaví. Ve sledovaném vzorku vrácených dotazníků odpovědělo 177 žen a 258 mužů. Dotazník vyplnila větší část mužů a menší část žen. Z výsledků vyplývá, že muži byli ve větší míře ochotni věnovat čas k vyplnění dotazníku.

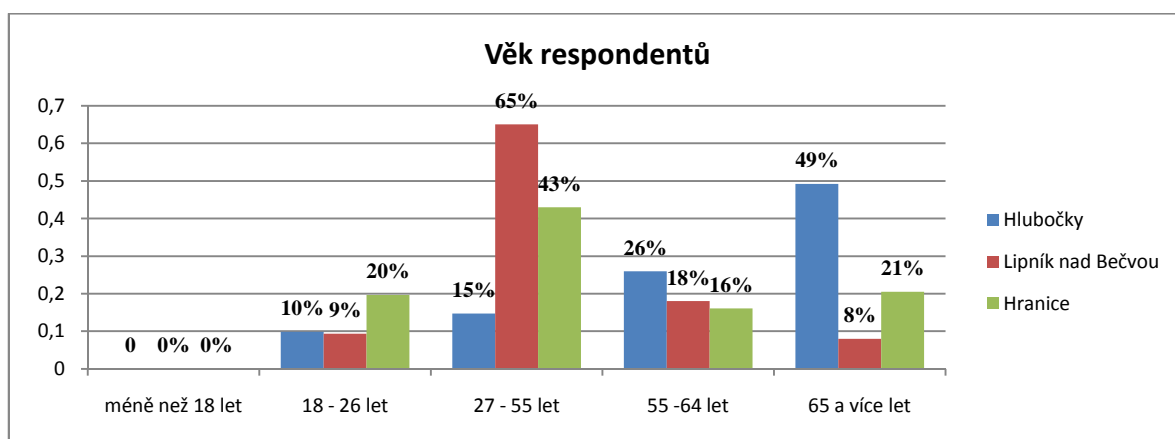
Graf č. 11 – Pohlaví respondentů

Zdroj: vlastní zpracování

Ve dvanácté otázce je graficky znázorněn věk respondentů. V Hlubočkách skoro padesát procent respondentů, kteří vyplnili dotazník, bylo ve věku nad 65 let. V ostatních městech byl nejčastější věk respondentů, kteří vyplnili dotazník, 27–55 let.

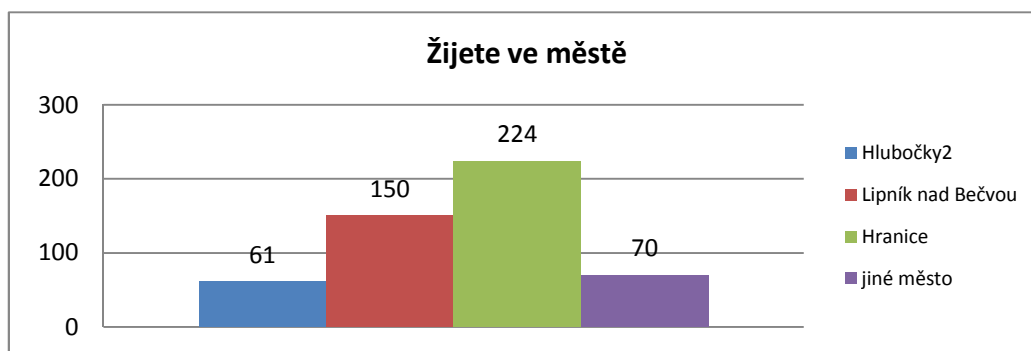
Graf č. 12 - Věk respondentů

Zdroj: vlastní zpracování

V poslední, třinácté otázce respondenti uvedli, ve kterém městě nebo obci žijí.

Graf č. 13 - Ve kterém městě nebo obci žijí respondenti

Zdroj: vlastní zpracování

H1: Občané pravidelně nesledují úřední desku, i když si jsou vědomi, že informace na úřední desce se dotýkají každého občana.

K hypotéze H1 se vztahuje otázka č. 1 z dotazníku.

Z výsledků dotazníku jednoznačně vyplývá, že nadpoloviční většina dotázaných respondentů sleduje úřední desku. V Hlubočkách respondenti uvádějí, že úřední desku sledují v devadesáti sedmi procentech, v Hranicích a v Lipníku nad Bečvou sleduje úřední desku okolo šedesáti procent respondentů. Z odpovědí dotázaných vyplývá, že převážná většina respondentů sleduje úřední desku.

Hypotéza se nepotvrdila.

H2: Sledování úřední desky je nejčastější na vývěsce v místě obvyklém v obci, jelikož o informace na úřední desce se zajímají starší občané, kteří stále používají tradiční informační kanály.

K hypotéze H2 se vztahuje otázka č. 3 z dotazníku.

Z výsledků dotazníku vyplývá, že respondenti sledují úřední desku jak na vývěsce v místě obvyklém, tak na internetu. Věk respondentů nerozhoduje při výběru druhu úřední desky. Respondenti se snaží získat informace ze všech dostupných informačních kanálů. V Hranicích respondenti nejčastěji sledují úřední desku na vývěsce, v Lipníku nad Bečvou a v Hlubočkách respondenti sledují úřední desku v elektronické podobě.

Hypotéza se potvrdila v Hranicích, v Lipníku nad Bečvou a v Hlubočkách se nepotvrdila.

5.7. Interpretace výsledků třídění druhého stupně

Při výzkumu místa, z kterého respondenti sledují úřední desku, byla ověřována následující hypotéza.

H3: Úřední desku v elektronické podobě častěji sledují ženy než muži, protože ženy se snaží být informovány o dění v obci.

Ze získaných dat v dotazníkovém šetření byla vytvořena kontingenční tabulka č. 2 a dále byla formulována nulová a alternativní hypotéza.

Tab. č. 2 – Kontingenční tabulka (místo hledaných informací : pohlaví)

	Ženy v jednotlivých obcích	Muži v jednotlivých obcích
Úřední deska -internetová stránka	$15 + 29 + 50 = 94$	$21 + 41 + 17 = 79$
Úřední deska – vývěska	$15 + 15 + 36 = 66$	$12 + 22 + 28 = 62$
Nesledují	$1 + 24 + 54 = 79$	$1 + 28 + 31 = 60$
Součet sledovanosti úřední desky	$\Sigma = 160$	$\Sigma = 141$

Zdroj: vlastní zpracování

H_0 úřední desku v elektronické podobě sledují stejně často muži i ženy.

H_a úřední desku v elektronické podobě nesledují stejně často ženy i muži.

Z uvedené tabulky můžeme napsat interpretační výrok:

Ženy častěji než muži uvedly, že úřední desku sledují v elektronické podobě.

Z výsledků vyhodnocení dotazníku vyplývá, že respondentky častěji sledují úřední desku v elektronické podobě. Ženy se častěji zajímají o povinně zveřejňované informace, ale i o různé další informace na internetových stránkách města. K získání informací používají všechny dostupné informační kanály.

Hypotéza se potvrdila.

H4: Nejčastěji využívaným informačním kanálem pro respondenty ve věku 27 – 55 let je internetový zdroj.

Ze získaných dat v dotazníkovém šetření byla vytvořena kontingenční tabulka č. 3 a dále byla formulována nulová a alternativní hypotéza.

Tab. č. 3 – Kontingenční tabulka (zdroj hledaných informací : věk)

Zdroj informací	19 - 26 let	27 - 55 let	55 - 64 let	65 let a více
Tištěné zprávy v místním tisku	13	38	17	22
Tištěné zprávy v periodiku obce	20	39	18	20
Internetový zdroj	10	40	19	21
Televize, rozhlas	2	9	19	21
Osobní návštěva obce	2	4	8	12
Jiné zdroje	1	4	11	0

Zdroj: vlastní zpracování

H_0 všechny věkové kategorie respondentů vyhledávají stejně často informace ve všech informačních kanálech

H_a všechny věkové kategorie respondentů nevyhledávají stejně často informace ve všech informačních kanálech

Z uvedené tabulky můžeme napsat interpretační výrok:

Nejčastěji používaným informačním kanálem ve věkové kategorii 27–55 let je internetový zdroj.

Z výsledků kontingenční tabulky vyplývá, že nejvíce respondentů ve věkové kategorii 25–55 let sleduje elektronickou úřední desku.

Hypotéza se potvrdila.

5.8. Shrnutí výsledků výzkumného šetření

Ze závěrečných výsledků dotazníkového šetření v praktické části bakalářské práce, která je zaměřená na informační kanály, se ukázalo, že množství informačních kanálů je pro respondenty dostačující. Na základě zpracovaných výsledků dotazníkového šetření můžeme konstatovat, že ve všech sledovaných obcích vždy více než 50 % respondentů sleduje úřední desku alespoň 1x za měsíc. Samozřejmě by bylo potěšující zjištění, že četnost sledovanosti úřední desky je 1x týdně. Bohužel naše společnost si v převážné míře myslí, že informace z úřední desky nepotřebuje. V praxi se často stává, že občané jsou překvapeni a nesouhlasí s různými skutečnostmi, které mohli ve stanovené lhůtě

připomínkovat. Tohoto práva nevyužili, jelikož mnohdy nesledují úřední desku, o možnosti vyjádřit se nevědí a tím vznikají problémy.

Na úřední desce občané najdou mimo jiné obecně závazné vyhlášky a nařízení, záměry o nakládání s obecním nemovitým majetkem, před konáním komunálních voleb počty členů zastupitelstva, programy připravovaných zasedání zastupitelstev a další informace zveřejněné podle speciálního zákona, např. v případě zákona č. 106/1999 Sb. o svobodném přístupu k informacím, dražební vyhlášky o dražbách. Jednou z nejdůležitějších možností občana je připomínkovat územní plán.

Z celkových výsledků výzkumného šetření vyplývá, že občané se zajímají o informace z obce, používají různé informační kanály a s informacemi jsou převážně spokojeni.

6. Diskuse a návrh opatření

V obci Hlubočky jsou respondenti spokojeni s informacemi, sledují úřední desku nejvíce 1x za měsíc. Nejčastěji sledují povinně zveřejňované informace a informace o kulturním dění, používají k získání informací internetový zdroj nebo tištěné periodikum. Respondenti nemají zájem o zasílání SMS zpráv a zřízení informační telefonní linky. V obci Hlubočky bych doporučila vedení obce navázat bližší spolupráci s občany věkové kategorie pod 55 let a znovu se jich dotázat, zda této věkové kategorii nechybí v obci informační služba.

Ve městě Lipník nad Bečvou respondenti sledují úřední desku v menší míře než v Hlubočkách. V tomto městě převážná většina respondentů sleduje úřední desku na internetu, a to nejčastěji 1x za měsíc. Občané žijící v Lipníku nad Bečvou nejvíce vyhledávají informace o kulturním dění, dále se zajímají o informace povinně zveřejňované na úřední desce a velmi jsou spokojeni s informacemi, které jim poskytuje město. U dotazu na zasílání speciálních SMS zpráv část respondentů odpovídá, že SMS kanál ve městě funguje a respondenti ho používají. Další část respondentů pravděpodobně neví o možnosti zasílání SMS, ale uvádějí, že by o tuto službu měli zájem. Ve městě Lipníku nad Bečvou doporučuji ve větší míře občany informovat o možnosti zasílání SMS zpráv.

V městě Hranicích větší polovina respondentů sleduje úřední desku nejčastěji 1x za měsíc. V Hranicích respondenti odpověděli, že nejvíce sledují úřední desku na vývěsce a následně na elektronické úřední desce. Domnívám se, že důvodem sledování úřední desky na vývěsce je, že město Hranice má největší počet obyvatel s největším katastrálním územím. Pravděpodobně se občané ve větším městě nezajímají o dění ve vzdálených lokalitách města a zajímají se jen o informace, které se jich osobně týkají.

Respondenti dále uvádějí, že nejčastější zájem je o kulturní informace, pak o sportovní informace a až na třetím místě respondenti odpovídají, že se zajímají o informace zveřejňované na úřední desce. Zde nezbyvá než si postesknout nad skutečností, že občané ve větších městech nemají velký zájem o informace z úřední desky. Bohužel následně vznikají u občanů problémy z neznalosti skutečností, které mnohdy mohli zjistit na úřední desce.

Z dotazníků dále vyplývá, že respondenti nemají zájem o zasílání SMS zpráv a převážně jsou spokojeni s poskytovanými informacemi. Část respondentů uvádí, že

jim chybí periodikum vydávané městem Hranice. Městu Hranice bych si na základě výsledků v dotazníkovém šetření dovolila doporučit, aby začalo vydávat městské periodikum. Dále městu Hranice doporučuji provést podrobný průzkum mezi občany o zasílání SMS zpráv.

Je nutno upozornit na fakt, že všechny výstupy z výzkumného šetření této bakalářské práce nemusí být zcela relevantní. Důvodem je skutečnost, že i přes veškerou snahu získat co největší počet vyplněných dotazníků od respondentů jsem pro vyhodnocení dotazníkového šetření měla k dispozici z každé obce okolo 2 % relevantních odpovědí.

Z výsledků mého výzkumu ve všech dotázaných obcích vyplývá, že občané nemají velký zájem na spolupráci při vyplnění dotazníků. Přesto považuji získaný vzorek odpovědí za dostačující k zobrazení názorů a postojů obyvatel zkoumaných měst a obce. Na základě získaných poznatků z vyhodnocení dotazníku lze předpokládat budoucí zlepšení zkoumaného problému v dané lokalitě, tedy zkvalitnění informovanosti občanů.

ZÁVĚR

V teoretické části bakalářské práce je popsána veřejná správa, obec, orgány obce, samospráva včetně komisí a výborů. V rámci této části je definováno současné postavení, pravomoci starosty, místostarosty, tajemníka a všech zaměstnanců úřadu. V závěru teoretické části jsou popsány informace zveřejňované obcemi povinně i dobrovolně.

V praktické části bakalářské práce bylo pomocí výzkumného šetření zjištěno, že občané v dotázaných obcích jsou spokojeni se způsobem poskytování informací. Cílem praktické části bakalářské práce bylo zjistit, zda se občané zajímají o informace zveřejňované na úřední desce, zda mají zájem o další různé informace a také jaké informační kanály k získání informací využívají. Zjistila jsem, že občané se zajímají o informace z obce, využívají dostupné informační kanály a s informacemi jsou převážně spokojeni.

Informovanost ve sledovaných městech a obci je na dobré úrovni, přesto schopnost dobře, včas a dostatečně informovat občany zůstává oblastí, kterou je potřeba neustále zlepšovat.

V praktické části bakalářské práce jsem na základě výsledků dotazníkového šetření navrhla v Hranicích rozšířit informační kanály o tištěné periodikum vydávané městem a dále o zasílání informací prostřednictvím SMS zpráv. V Lipníku nad Bečvou doporučuji znovu informovat občany o možnosti zasílání SMS zpráv, jelikož část respondentů o této možnosti neví. Obci Hlubočky doporučuji zahájit diskusi na téma komunikace s občany ve věkovém rozmezí 18–55 let.

Mladší generace si život bez počítačových technologií snad ani neumí představit. Nové informační technologie přijímáme za součást každodenního života. Je ovšem patrné, že počítačová gramotnost se i u starších věkových kategorií neustále zvyšuje. Proto je pravděpodobné, že v budoucnu se mohou stát nejpoužívanějším informačním kanálem sociální sítě, které v současné době zažívají velký rozmach. Právě zde se otvírá velké pole působnosti pro městskou samosprávu.

Je mým velkým přáním, aby výsledky této bakalářské práce pomohly zkoumaným obcím ke zlepšení komunikace s občany. Dále budu ráda, když na základě výsledků dotazníkového šetření v dotázaných obcích vzniknou nové informační kanály, aby občané byli s množstvím informací z obecního úřadu stále spokojenější a využívali je k jejich plnohodnotnému životu.

Anotace

Jméno a příjmení autora:	Vlasta Zapatová
Instituce:	Moravská vysoká škola Olomouc
Název práce v českém jazyce:	Orgány obce a jejich komunikace s občany
Název práce v anglickém jazyce:	Municipal Authorities and the Communication with their Citizens
Vedoucí práce:	JUDr. Mgr. Marek Hodulík
Počet stran:	62
Počet příloh:	1
Rok obhajoby:	2015

Klíčová slova v českém jazyce:

obec, zastupitelstvo, rada, starosta, komise, výbory, úřední deska, komunikace, informace

Klíčová slova v anglickém jazyce:

municipality, municipal council, board, mayor, commissions, committees, authoritative board, communication, information

Bakalářská práce popisuje orgány obce a formy komunikací obcí s občany. V teoretické části bakalářské práce definuji a specifikuji státní správu, samosprávu, popisuji orgány obce – obecní úřad, starostu obce, místostarostu obce, radu obce, komise i výbory obce i formy komunikací obcí. V praktické části dotazníkovým šetřením ve dvou městech a obci nad 3000 obyvatel zjišťuji, jestli se občané zajímají o informace z obce, jaké informace z obce jsou pro občany přínosné a o jaké další

zprávy z obce mají zájem. Dále zjišťuji, jestli občanům chybí nějaké informační kanály v jejich obci. Výsledky zjištěné dotazníkovým šetřením předám obcím k dalšímu posouzení.

My Bachelor theses describes municipal authorities and their communication with the citizens. In the theoretical part of my theses I deal with the state administration, self - government, municipal authorities – the mayor, deputy mayor, town council, commissions, committees and the way they communicate.

In the practical part of my theses I try to find out what kind of information are the citizens interested in. For that reason, I have prepared a questionnaire in two towns and a village with a population over 3000. I have mainly focused on how useful is the information people look for and what other things they would like to know. Next, what they probably miss in their towns and villages. The municipal authorities will be given the survey results to consider next steps.

Seznam použité literatury

BALÍK, Stanislav. *Komunální politika Obce, aktéři a cíle místní politiky*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2009, 256 s. Politologie (Grada). ISBN 978-80-247-2908-4.

HENDRYCH, Dušan a kol. *Správní právo: obecná část*. 7. vyd. Praha: C. H. Beck, 2009, 837 s., Právnické učebnice (C. H. Beck). ISBN 978-807-4000-492.

KADEČKA, Stanislav. *Právo obcí a krajů v České republice*. Vyd. 1. Praha: C. H. Beck, 2003, 408 s. Beckova edice právní instituty. ISBN 80-717-9794-4.

KOČÍ, Roman. *Obecní samospráva v České republice: praktická příručka s judikaturou*. Vyd. 1. Praha: Leges, 2012, 240 s. Praktik. ISBN 978-80-87576-28-1.

KOUDELKA, Zdeněk. *Samospráva*. Praha: Linde, 2007, 399 s. ISBN 978-807-2016-655.

KOUDELKA, Zdeněk. *Zákon o obcích (obecní zřízení): komentář*. 4. dopl. vyd. podle stavu k 1. 3. 2009. Praha: Linde, 2009, 486 s. ISBN 978-807-2017-607.

MATRASOVÁ, Eva, a ŠLAUF, Václav. *Zákon o obcích (obecní zřízení) včetně prováděcích předpisů: s komentářem*. 2. aktualiz. a dopl. vyd. Praha: Polygon, 2003, 427 s. ISBN 80-727-3088-6.

PRŮCHA, Petr. *Místní správa: obecná část*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2011, Edice učebnic Právnické fakulty Masarykovy univerzity v Brně, č. 474, 276 s. ISBN 978-802-1055-902.

PRŮCHA, Petr. *Jak řídit kraj, město, obec: rukověť územní samosprávy*. 1. vyd. Brno: Masarykova universita, 2002, 126 s. ISBN 80-210-2954-4.

PRŮCHA, Petr. *Správní právo: obecná část*. 7., dopl. a aktualiz. vyd., (V nakl. Doplněk 2.). Brno: Masarykova univerzita, 2007, 418 s. Edice učebnic Právnické fakulty Masarykovy univerzity v Brně, č. 395. ISBN 978-807-2392-070.

PRŮCHA, Petr. *Správní právo: obecná část*. 8., dopl. a aktualiz. vyd., (V nakl. Doplněk 3.). Brno: Doplněk, 2012, 427 s. ISBN 978-807-3803-810.

Práva občanů obce: (obecná část). 3. vyd. Praha: Ministerstvo vnitra, 2011, 167 s. Edice dobré správní praxe. ISBN 9788090457904.

Seznam internetových zdrojů

Veřejná správa a informační technologie [online]. 2014 [cit. 2015-01-12]. Dostupné z: www.denik.obce.cz/clanek.asp?id=6661638

KADEČKA, Stanislav a Filip RIGEL. *Výkon státní správy – kompetence, odpovědnost. Mvcr* [online]. 2009 [cit. 2014-12-13]. Dostupné z: www.mvcr.cz/soubor/vykon-statni-spravy-kompetence-pdf.aspx

KOLMAN, Petr. *Obecní úřad z pohledu správního práva. Ihned* [online]. 2010 [cit. 2014-12-13]. Dostupné z: www.ihned.cz/c1-42774900-obecni-urad-z-pohledu-spravniho-prava

KOLMAN, Petr. *Orgány zastupitelstva obce a rady obce. Epravo* [online]. 2010 [cit. 2014-12-30]. Dostupné z: www.epravo.cz/top/clanky/organy-zastupitelstva-obce-a-rady-obce-63392.html

Práva občanů obce. Ochrance.cz [online]. 2011 [cit. 2015-01-14]. Dostupné z: www.ochrance.cz/uploads/tx_odlistdocument/Doporuceni_Prava_obcanu.pdf

STESTKA, Hynek, Bohumila BUDKOVÁ, Ludmila NĚMCOVÁ a Milan JAGOŠ. *Efektivní organizace a administrativa obce. Vzdelanyzastupitel.cz* [online]. 2010 [cit. 2015-01-12]. Dostupné z: www.vzdelanyzastupitel.cz/data/fileBank/6a1a941f-aae8-42fd-b878-c2a74f574606.pdf

Studie připravenosti měst a obcí na přímou komunikaci s občanem – II. ročník. Infokanal.cz [online]. 2008 [cit. 2015-01-12]. Dostupné z: www.infokanal.cz/index.php?CTRL=studie

Základní charakteristika obecního úřadu a funkce tajemníka. Epravo [online]. 2002 [cit. 2014-12-13]. Dostupné z: <http://www.epravo.cz/top/clanky/zakladni-charakteristika-obecniho-uradu-a-funkce-tajemnika-18030.html>

VEDRAL, Josef. *Úřední deska v novém správním řádu*, [online]. 2005 [cit. 2014-12-13]. Dostupné z: <http://denik.obce.cz/clanek.asp?id=6201382>

Volby do zastupitelstev obcí 10. 10. –11. 10. 2014, [online] [cit. 2014-12-13]. Dostupné z:

<http://www.volby.cz/pls/kv2014/kv111?xjazyk=CZ&xid=1&xnumnuts=7104&xstat=0>

Zákony a další zdroje

Česko. Zákon č. 565/1990 Sb., ze dne 13. prosince 1990 o místních poplatcích. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 1990.

Česko. Zákon č. 128/2000 Sb., ze dne 12. dubna 2000 o obcích (obecní zřízení), In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 1990.

Československo. Zákon č. 200/1990 Sb., ze dne 17. května 1990 o přestupcích. In *Sbírka zákonů, Československá socialistická republika*. 1990.

Česko. Zákon č. 312/2002 Sb., ze dne 13. června 2002 o úřednících územních samosprávných celků a o změně některých zákonů, In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2002.

Česko. Zákon č. 2/193 Sb., ze dne 16. prosince 1992 Usnesení předsednictva České národní rady o vyhlášení LISTINY ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD jako součástí ústavního pořádku České republiky, In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 1992.

Česko. Zákon č. 162/1998 Sb., ze dne 12. června 1998 Ústavní zákon, kterým se mění Listina základních práv a svobod, In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 1998.

Česko. Zákon č. 106/1999 ze dne 11. května 1999 o svobodném přístupu k informacím, In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 1999.

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 10. 2014, č. j. 8 As 55/2012 – 62

Česko. Nařízení vlády č. 37/2003 Sb., ze dne 22. ledna 2003 o odměnách za výkon funkce členům zastupitelstev. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2003.

Česko. Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., ze dne 16. prosince 1992, Ústava České republiky. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 1993.

Seznam tabulek a obrázků

Tab. 1 - Stanovení počtu členů zastupitelstva.....	16
Tab. 2 - Kontingenční tabulka (místo hledaných informací: pohlaví)	47
Tab. 3 - Kontingenční tabulka (zdroj hledaných informací: věk).....	48
Obr. 1 - Organizační struktura obecního úřadu.....	26

Seznam grafů

Graf 1 - Sledovanost úřední desky	38
Graf 2 - Četnost sledovanosti úřední desky.....	39
Graf 3 - Kde respondenti hledají informace.....	40
Graf 4 - Jaké informace respondenti hledají.....	40
Graf 5 - Jaký zdroj informací nejčastěji používáte?... ..	41
Graf 6 - Jsou informace dostatečné?... ..	42
Graf 7 - Zasílání SMS zpráv.....	42
Graf 8 - Zřízení informační telefonní linky.....	43
Graf 9 - Chybí vám informační komunikační služba v obci?.....	44
Graf 10 - Spokojenost respondentů s informacemi.....	44
Graf 11 - Pohlaví respondentů.....	45
Graf 12 - Věk respondentů.....	45
Graf 13 - Ve kterém městě nebo obci žijí respondenti.....	46

Seznam příloh

Příloha 1 Dotazník.....	61
-------------------------	----

Vážení občané,

Jsem studentkou 3. ročníku Moravské vysoké školy Olomouc. Obracím se na Vás s prosbou o vyplnění dotazníku, který je zaměřený na průzkum komunikace a informovanosti mezi obcí a občany. Výsledky získané na základě dotazníků budou sloužit jako podklad pro zpracování mé bakalářské práce na téma Orgány obce a jejich komunikace s občany. Výsledky ankety poslouží vedení dotázaného města/obce ke zlepšení komunikace s občany. U zvolené odpovědi prosím zaškrtněte příslušné pole .
Děkuji za Vaši ochotu a čas. **Vlasta Zapatová**

1) Zajímáte se o informace zveřejňované na úřední desce městského/obecního úřadu?

- a) Ano
- b) Ne

V případě, že jste na předchozí otázku odpověděl/a NE, přejděte, prosím, na otázku č. 4.

2) Jak často sledujete úřední desku městského/obecního úřadu?

- a) 1x týdně
- b) 1x měsíčně
- c) 1x za půl roku
- d) 1x za rok
- e) Jiná frekvence – uveďte jak často: .....
- f) Nesleduji

3) Informace zveřejňované na úřední desce městského/obecního úřadu sledujete na:

- a) Internetové stránky města/obce
- b) Na úřední desce – vývěska na místě obvyklém
- c) Nesleduji

4) Jaké informace zveřejňované městem/obcí nejčastěji hledáte?

- a) Povinně zveřejňované informace (vyhlášky, záměry, upozornění apod.)
- b) Informace o kulturním dění ve městě/obci
- c) Informace o sportovním dění ve městě/obci
- d) Informace o rozvoji města/obce (investiční záměry apod.)
- e) Jiné, prosím uveďte

.....
.....
.....

5) Jaký zdroj informací o dění ve městě/obci nejčastěji používáte?

- a) Tištěné zprávy v místním tisku
- b) Tištěné zprávy v periodiku vydávaném městem/obcí
- c) Internetový zdroj města/obce
- d) Televize, rozhlas
- e) Osobní návštěva města/obce
- f) Jiný, prosím uveďte

.....
.....

6) Informuje dle vašeho názoru vaše město/obec občany dostatečně o dění?

- a) Určitě ano
- b) Spíše ano
- c) Nevím
- d) Spíše ne
- e) Určitě ne

7) Uvítal/a byste zasílání speciálních SMS zpráv sloužících k informování občanů ve vašem městě/obci?

- a) Určitě ano
- b) Spíše ano
- c) Nevím
- d) Spíše ne
- e) Určitě ne

8) Uvítal/a byste zřízení telefonní linky sloužící k informování občanů ve vašem městě/obci?

- a) Určitě ano
- b) Spíše ano
- c) Nevím
- d) Spíše ne
- e) Určitě ne

9) Chybí vám ve městě/obci nějaká komunikační služba? (veřejný rozhlas, zasílání SMS zpráv, periodikum vydávané městem, apod.)

- a) Určitě ano
- b) Spíše ano
- c) Nevím
- d) Spíše ne
- e) Určitě ne

V případě, že vám chybí nějaká komunikační služba, uveďte ji.

.....
.....
.....
.....

10) Jste celkově spokojen/a s poskytováním informací ve městě/obci?

- a) Určitě ano
- b) Spíše ano
- c) Nevím
- d) Spíše ne
- e) Určitě ne

V případě, že nejste spokojen/a, doplňte, s čím konkrétně.

.....
.....
.....
.....

11) Vaše pohlaví:

- a) Muž
- b) Žena

12) Váš věk:

- a) Méně než 18 let
- b) 18 – 26 let
- c) 27 – 55 let
- d) 56 – 64 let
- e) 65 a více let

13) Žijete ve městě/obci:

- a) Hranice
- b) Lipník nad Bečvou
- c) Hlubočky
- d) Jiné město/obec